

ŽŽ ŽIVA ZAJEDNICA

D2384E

Lipanj/Juni 1989.

Broj 6 (102)

»LEBENDIGE GEMEINDE«

MITTEILUNGSBLATT DER

KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN

ERSCHEINUNGSSORT FRANKFURT AM MAIN

CIJENA/PREIS 1,-DM

LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA

Nema mnogo ljudi na kugli zemaljskoj koji nisu čuli za Mariju, Isusovu Majku. Nema ni jednog iole ozbiljna kršćanina koji joj se nije molio i koji nije osjetio njezin majčinski zagovor. Nema ni jednoga pobožnog hrvatskog katolika koji je u svojim molitvama i zavjetima ikada zaboravlja. Nema ga ni u domovini ni u inozemstvu. Zar tome u prilog ne govore proslave Majčina dana u našim misi-jama, zar to ne potvrđuju brojna hodo-čašća našega svijeta u Lurd i silna mnoštva „hrvatskih romara“ u njezi-nim svetištima diljem Njemačke: Hil-desheimu, Nevigesu, Marienthalu, Birnau, Schöntalu, Altöttingu, Keve-laeru i dr. (čitajte o tome u ovom broju „Žive zajednice“).

Marija Majka želi sve sinove i kćeri svo-je dovesti k Isusu, jedinom Svjetlu, jedinoj Istini, jedinom Životu, jedinom Odgovoru na sva pitanja ljudske egzi-stencije. A k njemu se najlakše dolazi po njezinu primjeru, molitvama i zago-voru. Zato su drevni kršćani s pravom govorili: „Po Mariji k Isusu“. I danas je to istina. A bit će i sutra i – uvijek.

U ovom broju

- Na izvorima Evanđelja str. 2-3
- Oproštaj fra M. Kelave str. 3
- Bl. Augustin Kažotić str. 4
- Osnovana nova Družba str. 5
- Razgovor s fra Šitom Č. str. 6-7
- Milodari za bolnicu i knjižnicu str. 10
- Vjerničko mnoštvo u Birnau str. 11
- Prof. Veselica u Frankfurtu str. 17
- Cenzuriran urednik „ŽŽ“ str. 18
- Molitva pomaže str. 18
- Uke i Pren str. 19
- Nagrađen R. Schutz str. 20

Po Mariji k Isusu

Nikola Božidarević: Poliptih iz crkve naše Gospe na Dančama (Dubrovnik), detalj

Sastanak predstavnika pastoralaca s Naddušobrižnikom

Da pjevanje bude lijepo kao i folklor

Kratko poslije ovogodišnjeg Susreta mladeži i biblijske olimpijade sastali su se predstavnici misionara i pastoralnih radnika s naddušobrižnikom p.B. Dukićem da bi analizirali taj vrlo važni događaj, da bi izabrali i odredili gradivo za narednu biblijsku olimpijadu, utanačili teme za predstojeće sastanke hrvatskih pastoralnih djelatnika i dogovorili se o težištima rada naših misija u sljedećim mjesecima. Sastanak je održan u Naddušobrižničkom uredu u Frankfurtu 17. 5. 1989. godine.

Prije prelaska na dnevni program Naddušobrižnik je informirao predstavnike o aktualnostima u misijama, prvenstveno s obzirom na premještanje nekih misionara. Tako je vlč. Josip Dubovečak premješten iz Aschaffenburga u Varaždin, a na njegovo mjesto došao je vlč. Ivan Levak, također svećenik zagrebačke nadbiskupije. Misionar u Neusu fra Stjepan Maleš premješten je u misiju Ebersberg, a fra Miro Modrić, dosa-

dašnji misionar u Ebersbergu (Bavarska) preuzeo je vodstvo misije Neuss. Na području kölnske nadbiskupije osnovana je još jedna misija. To je Gumpersbach/Bergisch-Gladbach, a vodi je fra Nediljko Jerkan, franjevac zadarske provincije. Pastoralni suradnik u misiji Ingolstadt g. Josip Smoljo premješten je u Bad Säckingen gdje će raditi kao socijalni radnik.

Naddušobrižnik je, osim toga, izvijestio da će se duhovne vježbe za svećenike održati u Naurodu ili Rimu u jednom od tjedana između 16. i 27. listopada 1989. godine. Tih dana posjetit će Sveti Otac Hrvatski zavod sv. Jeronima. Liturgijski seminar za pastoralne suradnike održat će se od 13. do 17. 11. 1989. u Naurodu (Wiesbaden). Delegati inozemnih katolika u Njemačkoj susrest će se 15. lipnja 1989. godine s predsjednikom Njemačke biskupske konferencije dr. Karlom Lehmanom u prostorijama Hrvatske katoličke misije u Mainzu.

Vlč. Ivan Levak, misionar u Aschaffenburgu

Potom se prešlo na dnevni red koji se sastojao od devet točaka.

U prvoj točki bila su razmišljanja, sugestije i prijedlozi usredotočeni na pitanje: Čemu ovoga trenutka dati prioritet u inozemnoj pastvi. Predstavnici su izrazili mišljenje da bi to bio rad s odraslima, prvenstveno vjerski rad s roditeljima, jer su oni prvi učitelji u vjeri i jer oni snagom svoga poziva moraju prenositi vjeru na svoju djecu. Napomenuto je da je ne samo potrebno, nego i nužno, da se laici više uključe u misijski rad, u cjelokupni rad župne zajednice. Rečeno je da se previše poistovjećuje župa sa župnikom. Uključenje laika u konkretni i svakodnevni život zajednice je ideal koji treba pozdraviti i za kojim treba težiti. Naravno, laicima treba pomoći da se religiozno još više formiraju i da prodube svoje vjersko znanje.

Zato je odlučeno da se na Proletnom pastoralnom sastanku u Vierzehnheiligen slijedeće godine obradi tema: „Suvremeni aspekti dinamičnog pastoralnog rada“. Predavači će trebati razraditi načine katekiziranja odraslih (roditelja, obitelji, skupina, pojedinaca), poučiti pastore u grupnom radu i dr. Za glavnog predavača predložen je p. dr. Josip Baričević iz Zagreba. Bit će pozvan i jedan njemački stručnjak, a s koreferatima će nastupiti i naši ljudi „s terena“.

Poslije razgovora o dobi pripuštanja mladih na sakramente pričesti i potvrde predstavnici su mišljenja da se mladi na prvu pričest pripuštaju u trećem razredu, a na krizmu poslije 12. godine ili u sedmom razredu. To traže domovinska i njemačka Crkva. Rečeno je da neposredna priprava za primanje tih sakramenata mora trajati cijelu školsku godinu. Oba ta sakramenta moraju imati obilježje svečanosti za cijelu zajednicu

Uz Tjedan inozemnih sugrađana 1989.

Zajednička riječ triju biskupa

Prema biblijskom izvještaju Bog je stvorio čovjeka „na svoju sliku“ (Pos 1,27). Taj stvariteljski čin daje svakom čovjeku neotuđivu vrijednost. Jer je on slika Božja, njegovo je dostojanstvo nepovredivo.

Naš ustav koji je na snazi već 40 godina, učinio je misao vodilju „Ljudsko je dostojanstvo nepovredivo“, stavivši je na vrh osnovnih prava, temeljem suživota svih ljudi u našoj zemlji. Ona vrijedi jednako za inozemne kao i za njemačke sugrađane. Svakom pojedincu ustav jamči poštovanje i zaštitu njegova ljudskog dostojanstva.

Ljudi iz mnogih ratnih područja na zemlji traže da ih primi Savezna Republika Njemačka, jer su u svojoj domovini progonjeni, u svojim ljudskim pravima povrijeđeni ili su u egzistencijalnoj opasnosti od rata, građanskog rata, siromaštva i katastrofa. Oni su nezaštićeni i stoga jako ugroženi u svom ljudskom dostojanstvu. Nespojivo je s ljudskim dostojanstvom i kršćanskom etikom učiniti od onih koji traže azil, a oni su podvrgnuti restriktivnim uvjetima života, instrument zastrašivanja drugih

izbjeglica. Ni u kom slučaju ne smije se izbjeglice vraćati u ratna i krizna područja, ako tamo neće biti zajamčena njihova tjelesna i životna sigurnost.

Molimo zajednice i svakoga pojedinog kršćanina: Gledajte u inozemnim sugrađanima i azilantima Božju sliku – neovisno o njihovom jeziku, kulturi i boji kože. Prihvatite ih kao sestre i braću. Poštujte i štitite njihovo ljudsko dostojanstvo i podsjećajte naše političare i političarke, ali i sve građane na njihovu obvezu. Pomozite različitim skupinama ljudi koje su prošlih godina došle u SR Njemačku i još dolaze, da dobiju stan i mogućnost za život.

Tjedan inozemnih sugrađana pruža mnogo prigoda za susrete u bogoslužju, priredbama i proslavama. Sudjelujte u svemu tome zajedno s našim inozemnim sestrama i braćom.

Biskup dr. Martin Kruse, predsjednik Vijeća evangeličke Crkve u Njemačkoj

Biskup dr. dr. Karl Lehmann, Predsjednik Njemačke biskupske konferencije

Metropolit Augoustinos, grčko-pravoslavni metropolit u Njemačkoj

i ne smiju se slaviti prije svršetka školske godine.

A onda je slijedio osvrt na 18. susret hrvatske katoličke mladeži i biblijsku olimpijadu 1989. godine. Predstavnici su mišljenja da je taj susret, izuzme li se loše pjevanje zborova, protekao vrlo skladno i jako dobro, kako i treba. Neki su spomenuli da športsko natjecanje treba odvojiti od Susreta mladeži i pronaći zgodan dan za cjelodnevno savezno natjecanje u športskim disciplinama. Većina je to i prihvatila, ali kako je pitanje zbornog pjevanja važnije i aktualnije od športa, predstavnici su misionara i pastoralnih suradnika, zajedno s Naddušobrižnikom, odlučili da se 1. svibnja 1990. godine, umjesto športa organizira smotra zborova mladih i pjevanja na saveznoj razini, i to u Frankfurtu. O modalitetima te smotre na kojoj će, uz liturgijsko pjevanje, biti zastupljena narodna i klasična pjesma, Naddušobrižnički će ured na vrijeme obavijestiti sve misije.

Za narednu biblijsku olimpijadu koja će se održati 5. i 6. svibnja 1990. godine u Offenbachu određeno je gradivo pod naslovom „Na izvorima Evanđelja”. Pripremit će ga sjevernorajnsko-vestfalski misionari p. M. Modrić i p. N. Jerkan, u dogovoru i suradnji s Naddušobrižničkim uredom.

Na sastanku su izrečene pohvale mladim misijskim folklorašima koji hrvatska narodna kola igraju gotovo profesionalno. Kad bi, reče jedan predstavnik, i

Dogodine će naši mladi u kvizu znanja odgovarati na pitanja iz gradiva „Na izvorima Evanđelja”

pjevanje bilo tako lijepo kao folklor! Sudionici na ovom sastanku smatraju da će mladi folkloraši i na IV. festivalu folkloru hrvatske katoličke mladeži u Ludwigshafenu, u siječnju 1990. godine, i opet pokazati kako su lijepi hrvatski narodni plesovi.

Bilo je govora i o suradnji misionara i socijalnih (karitasovih) radnika. Predviđen je i sastanak predstavnika pastoralaca sa socijalnim skrbnicima. Gdje i kada, to će javiti o. Naddušobrižnik iza kako porazgovori s gospodinom Stjepanom Hercegom, referentom pri Središnjem karitasu u Freiburgu. Predstavnici su za taj sastanak predložili ove teme: Organizacija bračnih vikenda (obiteljski seminari), vikendi mladih i priprema Dana stranaca.

Na kraju je bilo govora o sakupljanju financijskih sredstava za izgradnju triju nacionalnih objekata: Hrvatskog doma u Rimu te Sveučilišne knjižnice i Sveučilišne bolnice u Zagrebu. Prigovoreno je da neke veće misije nisu na tom polju mnogo učinile, a pozdravljena je odluka Rajnsko-majnske regije da se za te objekte upriliči kolekta na posljednju nedjelju svibnja ili na prvu nedjelju lipnja ove godine. Predstavnici pastoralaca iznijet će taj plan na regionalnim sastancima s misionarima i pastoralnim suradnicima.

Slijedeći sastanak predstavnika pastoralaca s Naddušobrižnikom zakazan je za 8. studenoga 1989. godine u prostorijama Naddušobrižničkog ureda u Frankfurtu na Majni. fra Ignacije Vugdelija

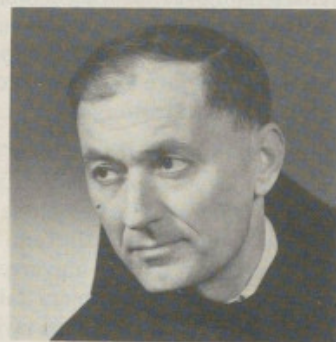
Oproštaj fra Metoda Kelave

Dugogodišnji hrvatski misionar u Ludwigsburgu dr. fra Metod Kelava oprostio se 15. travnja od misije Ludwigsburg i povukao u miran život u franjevački samostan u München.

U vihoru i vrtlogu rata napustio je Domovinu i Provinciju i živi 45 godina u inozemstvu, u Rimu i Argentini, a 1967. vraća se u Europu. Dvije godine djeluje među hrvatskim vjernicima u Stuttgartu, a 1969. godine prelazi u Ludwigsburg i preuzima dotičnu misiju. 20 punih godina ulagao je dr. Kelava sve svoje sile i sposobnosti u svoj svećenički rad za naše ljude u Ludwigsburgu. Čovjek koji je i sam proživljavao teški kruh tuđine najbolje je poznavao jade hrvatskog gastarbajtera – tog vječnog pečalbara. I zato se osjećao radnosnim da je mogao tom čovjeku pomoći, jer ga je s njim vezala i krv i vjera. Kad je 1969. imenovan hrvatskim misionarom u Ludwigsburgu, odmah je otvorio 5 duhovnih središta. Malo koja misija u Njemačkoj ima tako divan dom i veliku dvoranu za dru-

ženje, sastajanje i održavanje priredaba kao misija u Ludwigsburgu. Ideja za otvaranje doma krenula je od o. Kelave. To je bio i prvi centar za strane radnike u biskupiji Rottenburg-Stuttgart. Na veličanstvenom otvorenju 27. lipnja 1971. godine našao se i rotenburški biskup. Bio je to prvi posjet mjesnog biskupa jednoj stranoj misiji. P. Kelava ostaje kao voditelj misije 10 godina, od 1969. – 1979. Nakon toga ostaje u Ludwigsburgu kao drugi misionar do 1986. godine, kada je umirovljen od biskupije Rottenburg-Stuttgart. Imenovan je od strane biskupije i duhovnim savjetnikom god 1982.

Prije polaska u München, u franjevački samostan St. Gabriel (u samostanu žive i pastoralno rade franjevci Provincije Presv. Otkupitelja sa sjedištem u Splitu), prijatelji i vjernici iz Ludwigsburga i Stuttgarta priredili su 15. 4. 1989. oproštajnu večeru svom dugogodišnjem misionaru i prijatelju. Okupilo se desetak svećenika i časnih sestara i oko 200 vjernika u HRVATSKI DOM da poslušaju najprije zahvalnu riječ fra Metoda, a nakon toga nastavilo se svečanom zahval-

Fra Metod dr. Kelava OFM

nom pjesmom za bratskim i sestrinskim stolom uz podjeljivanje darova. Slavlje potraja dugo u noć. Što na kraju nego hvala o. Kelavi. Želimo mu krepko zdravlje i još puno radosnih godina!

Telefon i adresa p. Kelave u Münchenu:
089 / 4 70 38 78, Versailler Str. 20,
8000 München 80.

Mv.

Blaženi Augustin Kažotić

„Prošao je (zemljom) čineći dobro”

Evanđelist Matej u opisu Posljednjeg suda izričito naglašava da ćemo biti suđeni prema djelima ljubavi spram bližnjima. Krist će nam tada reći: „Zaista kažem vam, meni ste učinili koliko ste učinili jednom od ove moje najmanje braće” (Mt 25, 40). Pred nama je lik **Augustina Kažotića**, zagrebačkog biskupa i hrvatskog blaženika, koji spaja Sjever i Jug svoje lijepe domovine, izvanrednog čovjeka na kojega se s pravom mogu primijeniti riječi Biblije: „Prošao je ovom zemljom čineći dobro” (Dj 10, 38). Iz tog sadržajem veoma bogatog života uzimamo samo nekoliko bitnih i najznačajnijih trenutaka.

Rođen je oko 1260./65. u Trogiru od oca Nikole Kažotića i majke Radoslave rođene Saladini. Kao mladić ulazi u dominikanski red. Po prvi put spominje se u oporuci od 28. listopada 1286. u kojoj Stana Saladini „ostavlja svom nećaku Augustinu iz Reda braće propovjednika 50 zlatnika za knjige”. Redovnička zajednica šalje ga kao izvanredno nadarena u Pariz da u tada najpoznatijem intelektualnom središtu Evrope, u samostanu sv. Jakova (Collège des Jacobins) nastavi specijalizaciju teologije i filozofije. U to vrijeme u Parizu je bila veoma živa uspomena na dvojicu najizvršnijih bivših profesora i svetaca dominikanskog reda, Tomu Akvinskoga i Alberta Velikog. Njihova filozofsko-teološka širina i svetački život ostavit će na mladog redovnika iz Hrvatske duboke i neizbrisive tragove što će doći do izražaja u njegovu životu i radu.

Od Augustinova dolaska u Pariz (1287.) pa do njegova imenovanja zagrebačkim biskupom (1303.) malo se zna o njegovu životu. Nije isključeno da je završeni teolog s pariške univerze neko vrijeme predavao na kojem talijanskom učilištu ili je kao teološki savjetnik bio u službi nekog crkvenog prelata, na što nas upućuje zbornik kontroverznih tekstova koji je darovao katedralnoj knjižnici u Zagrebu. Poznato je da ga je kardinal Nikola Boccasini, bivši general dominikanaca, 1301. poveo sa sobom u Ugarsku i Hrvatsku kad je u spomenute zemlje pošao na čelu papinog poslanstva koje je trebalo pripremiti dolazak Karla I. Anžuvina na ugarsko-

hrvatsko prijestolje. Nakon što je kardinal Boccasini 22. X. 1303. izabran za papu, kao Benedikt XI, imenovao je 3. prosinca 1303. godine Augustina Kažotića biskupom zagrebačkim. U buli imenovanja papa između ostaloga kaže: „Napokon poslije nego smo brižljivo razmišljali o popunjenju zagrebačke Crkve... upravljamo oči naše pameti na tebe, člana Reda braće propovjednika kojega iz prijateljskog poznavanja uočismo kao učena, urešena ozbiljnošću ponašanja, zauzeta za duhovne stvari i vješta u vremenitim stvarima”.

Kao zagrebački biskup Kažotić je neumorno radio na obnovi vjerskoga i kulturnog života u svojoj prostranoj dijecezi. U zajedništvu s klerom na sinodama raspravlja o obnovi duhovnog života i materijalnog stanja biskupije. Provodi obnovu bogoslužja u zagrebačkoj katedrali, uvodi obvezu zajedničkog časoslova za sve članove stolnog kaptola i unapređuje crkveno pjevanje.

Svjestan da je znanje izvor svakog napretka Augustin se nakon imenovanja zagrebačkim biskupom svojski založio za temeljitiji moralni odgoj i intelektualnu izobrazbu dijecezanskog klera. U tu svrhu poduzima korijenitu reformu katedralne škole u duhu odluka Trećeg lateranskog sabora (1179.). Prema svjedočanstvu arhiđakona Ivana Goričkog (o. 1280. – 1350.), prvog Kažotićeva suradnika, novi program katedralne škole obuhvaćao je klasičnih **sedam slobodnih umijeća**, koje su temelj srednjovjekovnog laičkog znanja i osnovni preduvjet za viši stupanj teologije, prava i medicine. Postroživši odredbe spomenutog Lateranskog sabora Kažotić strogo zabranjuje kanoniku lektoru, voditelju katedralne škole, da ista uzima od siromašnih đaka koji proše ili bi prosili za svoje uzdržavanje da im drugi iz milosrđa ne pomažu. Osim svećeničkih kandidata zagrebačku katedralnu školu pohađaju nećaci i drugi učenici za čiju se opskrbu brine zagrebački kaptol, a od njih se traži da povremeno prisustvuju zajedničkom koralnom moljenju u katedrali.

Da je naš Blaženik bio poštivana i ugledna ličnost vidi se i po tome što je u vi-

še navrata bio dragovoljno pozivan za suca i posrednika u raznim građanskim sporovima i parnicama. Knezovi Babonići, koji se nisu mogli složiti kod diobe svoje imovine, pozvali su Kažotića u Topusko da im bude savjetnik i sudac. Vrlo uspješno rješava spor između zagrebačkih cistercita sv. Marije i zagrebačkih redovnica glede nekog posjeda na Savi, uz crkvu sv. Jakova.

Biskup Kažotić pokazuje mnogo ljubavi i razumijevanja osobito prema bijednima i siromašnima za koje se nitko ne brine i koji se nemaju kome uteći za pomoć i zaštitu. Da bi ublažio bijedu naroda Augustin je nedaleko od stolne crkve utemeljio hospicij, neku vrst

Bl. Augustin Kažotić

prihvatilišta za putnike i siromašne. Papa Klement V u svom pismu od 21. prosinca 1314. govori da je Augustin o svom trošku uzdržavao brojne ustanove kršćanske ljubavi i da je to uzdržavanje iziskivalo velike materijalne investicije do kojih je ovaj zagrebački biskup teško dolazio. Biskup Kažotić pripada krugu učenjaka koji su na prijelazu iz 13. u 14. stoljeće proučavali prirodne znanosti i medicinu sa željom da stečenim iskustvima budu od koristi svojim suvremenicima. Valja se prisjetiti da su Augustinova subraća (dominikanci) Jordan iz Saske, Albert Veliki i drugi u Parizu udarili prve temelje razvoju prirodnih i medicinskih znanosti na Zapadu, pa nije nikakvo čudo da se u

Parizu mladi dominikanski student iz Hrvatske upoznao s osnovama egzakt-nih znanosti i medicine. O Kažotićevu medicinskom znanju svjedoči magistar Arnold iz Bamberga, koji zagrebačkom biskupu 1317. posvećuje svoju **Raspravu o brizi za zdravlje**. Prosvjetitelj naroda i organizator školstva na hrvatskom sjeveru, Augustin Kažotić se obilno koristi svojim prirodno-znanstvenim i medicinskim saznanjima u vidu poboljšanja higijenskih i zdravstvenih uvjeta žitelja svoje prostrane zagrebačke biskupije. U tom kontekstu treba shvatiti narodnu predaju o Kažotićevoj „čudotvornoj lipi i zdencu“ u Cerniku, o lipi u Vugrovcu i zdencu u Zagrebu.

Augustin Kažotić autor je dviju kraćih teoloških rasprava nastalih za vrijeme njegova prisilnog boravka u Avignonu između 1318.-1322. godine, koje ga inače smještaju na sam početak razvoja teološke literature u Hrvata.

U raspravi **O pitanjima krštavanja slika i drugim praznovjerjima**, koja je nastala prije 22. kolovoza 1320., zagrebački biskup analizira pojam „krivovjerja“, tumači značenje riječi „gatanje“ i „zazivanje duhova“ i opširno govori o pojmu

„svetogrđa“ i svetogrdnim činima. Kao pastir povjerenih mu vjernika Augustin se mogao uvjeriti koliko je vjera običnog kršćanskog puka isprepletena praznovjerjem, koje on u spomenutoj raspravi opravdava ponajviše neukošću i neznanjem. O tome navodi nekoliko zanimljivih primjera. Prvi se odnosi na tada uvriježeno mišljenje da sakramenti mogu poslužiti kao uspješan lijek protiv mnogih bolesti. Tako se držalo da sakrament krštenja ima moć protiv bolesti gube a da se sakramentom može izliječiti glavobolja. Pretpostavlja da ovakva shvaćanja najvjerojatnije potječu od prastarog običaja da se prilikom sv. krštenja tijelo krštenika uranjalo u vodu ili da se sakrament sv. potvrde utiskuje na čelo potvrđenika.

Druga rasprava, nastala potkraj 1321. ili na početku 1322. godine sadrži Augustinovo mišljenje **O materijalnim dobrima Krista i njegovih učenika**. Uz pomoć brojnih svetopisamskih tekstova i navoda crkvenih otaca dokazuje da su Krist i apostoli stvarno posjedovali materijalna dobra kao njihovi punopravni vlasnici unutar zajednice. U duhu naučavanja sv. Tome Akvinskoga Kažotić naglašava da siromaštvo nije savršenst-

vo po sebi, nego samo sredstvo za postizavanje savršenstva.

Kako kralj nije dozvolio Augustinu povratak u Zagreb, papa Ivan XXII šalje ga ljeti 1322. u Luceru, gdje će neumorni pastir u nepunu godinu dana steći nepodijeljene simpatije naroda i 3. kolovoza 1323. preseliti se u vječnost s reputacijom svetosti.

Na početku izlaganja spomenuli smo riječi apostola Petra: „Prošao je zemljom čineći dobro“, koje je primijenio na Isusa Krista. Nešto slično može se kazati i za Augustina Kažotića. Podizao je neuke, liječio je bolesne (hospicij), ispravljao je socijalne nepravde pomažući sirotinji, propovijedao je pravednost dajući svima jednake šanse u sticanju znanja u katedralnoj školi i slično.

Ubrzo ćemo slaviti 900. obljetnicu postojanja zagrebačke (nad)biskupije. Neka nam taj jubilej bude poticajem da sve učinimo kako bi tom zgodom Augustin Kažotić kao najsvjetlija ličnost naše najveće dijeceze i naše religiozne i kulturne prošlosti bio i službeno ovjencan naslovom „sveti“.

Prof. dr. Marijan Biškup

Osnovana nova Družba sestara

U povodu proslave Dana bl. Augustina Kažotića u zagrebačkoj crkvi Sv. Križa, 15. 5. 1989. godine, obavijestio je p. Dominik-Nedjeljko Slišković, franjevac zagrebačke provincije, brojno slušateljstvo i širu crkvenu javnost da je osnovao „**Družbu sestara apostolskoga života blaženoga Augustina Kažotića**“. Nadbiskup Kuharić dao je svoju usmenu i pismenu suglasnost tom pothvatu p. Sliškovića. Sestre se vode geslom: „**Iz ljubavi prema Bogu biti i živjeti za druge**“. Temeljne su im vrline: skromnost, poučljivost i vesela radinost. Sestre Družbe već vode dom za bolesnike oboljele od multiple skleroze u Ludwigshafenu. U njemu svaka radi prema svojoj profesionalnoj spremi. U toku je formiranje kuće u Zagrebu. Članovi Družbe mogu biti: **redoviti** (oni koji cjelovito prihvaćaju Pravilo i Konstitucije – oba su dokumenta prožeta učenjem Drugoga vatikanskog sabora), **izvanredni**, **susestre** i **subrača** (pojedinci ili bračni parovi koji se odlikuju apostolskim djelovanjem) te **suradnici** (svi ljudi dobre volje koji rade na promicanju

P. Dominik-Nedjeljko Slišković, utemeljitelj nove Družbe sestara

svega što je istinito, pravedno, sveto, dostojno ljubavi).

Uz to Družba namjerava osuvremeniti „Kažotićev vjesnik“, objelodaniti kritičku biografiju bl. A. Kažotića i skupnim radom pridonijeti da se blaženi A. Kažotić što prije proglasi svecem (po

moćnosti o 900. obljetnici Zagreba i Zagrebačke nadbiskupije.

Čestitamo p. Dominiku Sliškoviću koji je često i zauzeto ispomagao u hrvatskim misijama u Njemačkoj.

Adresa Družbe u Domovini:

Aleja pomoraca bb, 41020 Zagreb, tel.: 041/526820. U Njemačkoj: Kaiser-Wilhelm-Str. 41, Ludwigshafen, tel.: 0621/622388. Iv.

Kad se jednom vratim, majko...

*Kad se jednom vratim, majko,
sa dugih lutanja svijetom,
ne pitaj me
koliko neprospavanih noći,
rasplakana srca,
probdjeh u tuđini.*

*Kad se jednom vratim, majko,
umorna koraka, ponestale snage,
ne pitaj me
koliko sumornih dana,
bolesna tijela,
radih u tuđini.*

*Kad se jednom vratim, majko,
rodnoj zemlji, zagrljaju tvome,
upitaj me,
koliko ljubavi i vjere,
sačuvah žive,
moleć u tuđini.*

K. K.

AKTUALNI RAZGOVOR

„Da ne bude inflacije riječi...”

HKD „V. Fran Mažuranić”, koje djeluje pod okriljem Hrv. kat. misije u Zap. Berlinu, svečano je 21. i 22. travnja 1989. proslavilo 130. obljetnicu rođenja hrvatskog književnika čije ime nosi. Za tu prigodu pozvali smo poznate franjevence fra Šitu i fra Radovana Čorića. Fra Šito je u petak, 21. travnja, pred velikim brojem članova i prijatelja Društva, održao **vrlo zapaženo predavanje o Franu Mažuraniću-Jankoviću**, a u subotu, 22. travnja, zajedno s fra Radovanom **super-koncert** duhovne šansone i domoljubne pjesme. Popularni franjevci su oduševili sve prisutne, njih oko 400, koji su im na kraju koncerta priredili prave ovacije. Iskristili smo boravak fra Šite u Berlinu za jedan mali razgovor koji će čitatelji „ŽZ”, nadamo se, sa zanimanjem pročitati.

– *Fra Šito, vi ste voditelj Hrv. kat. misije u Bernu. Recite nam da li imate svoju crkvu, hrvatski dom ili centar gdje se održavaju priredbe, književne večeri? Da li imate župsko vijeće? Kako je i uolikoj mjeri prisutna hrvatska mladež u vašoj misiji? Koliko ima Hrvata vjernika u Bernu?*

● Naša misija obuhvaća KANTONE Bern i Solothurn, broji oko 6 tisuća Hrvata-katolika, dok nas u cijeloj Švicarskoj ima oko 60 tisuća. Sastajemo se redovno na desetak mjesta. U svakom mjestu imamo crkvu i dvoranu za susrete poslije sv. Mise, a u Bernu imamo „Hrvatski kat. centar”, malen ali funkcionalan. Naravno da imamo „misijsko

vijeće” ili kako su nas službeno Švicarci nazivali „Missionsrat nach Engagement”. To znači, da u to vijeće ulaze svi iz misije koji su na bilo kojem misijskom polju aktivni, **koji rade**. Tko troši svoje vrijeme za zajednicu, on neka i odlučuje najviše. Mi tako imamo uvijek novih koji nam se priključuju. Ja na neki način forsiram **one koji rade**, a ne one koji samo govore, i tu imamo izvrsna iskustva. Svakome smo otvoreni tko želi stvarno doprinosti našem suživotu. Naša misija je prilično bogata različitim interesnim zajednicama, ako se tako može reći. Misijsko društvo žena je vrlo aktivno; poznati smo po zboru i dobrom crkvenom pjevanju; imamo molitvenu skupinu „Četvrtkom navečer”; skupina od tridesetak intelektualaca u misiji čini svoje; tu je izložbena galerija „Kleine Berner Galerie” koja se obvezala dovesti godišnje barem dva akademska slikara iz domovine; skupina intelektualaca je osnovala „Hrvatski institut u Švicarskoj” koji je počeo skupljati dokumente o stoljetnoj hrvatskoj prisutnosti u ovoj zemlji; počeli smo s amaterskom folklornom skupinom „Kolo”; kao nitko u našem iseljeništvu organiziramo tzv. „Iseljeničke tribine” (7–8 puta godišnje) na kojima nastupaju vodeći naši intelektualci uglavnom iz domovine; odatve je potekla i zaklada „Fond hrvatskih studenata” koji trenutno stipendira 17 studenata u domovini.

Imamo „Hrvatsku vjeronaučnu školu” s osmoročlanim školskim odborom

(sve fakultetski obrazovani ljudi i žene); u cijelu misiju ove godine redovno dolazi 110 djece od 2. do 8. razreda, dok na susretima za mlade, tj. starije od 14 godina, sudjeluje oko 60 momaka i djevojaka. Primjerice, u Bernu u našoj školi predaju četiri učitelja: vjeronauk, hrvatski jezik u bogoslužju, crkvenu povijest i glazbu. U drugim mjestima predaje se samo vjeronauk i pjevanje, ali se kroz to njeguje indirektno i hrvatski jezik.

– *Zanima nas što je uzrok da se o hrvatskim katoličkim misijama u Švicarskoj relativno malo zna, tj. rijetke su informacije o njima u crkvenim glasilima?*

● Brate moj, ni o jednoj se katoličkoj misiji izvan domovine puno ne zna. Eto, o nama iz Berna često se može poštogod pročitati u „Glasu Koncila”, pa opet se ne zna. Mislim da je problem u tome što o događanjima u i oko hrvatskih kat. misija još uvijek ne izvještava ne-crkveni tisak u domovini, mada se diljem svijeta oko ovih misija okupljaju i djeluju stotine tisuća Hrvata, koje se od svijeta najviše zalažu da se kao narod ne izgubimo i bezimeno ne asimiliramo u narode i kulture među kojima živimo. Tako mi nismo „građani drugog reda”, za ne-crkvene medije u domovini, nego mi uopće ne postojimo. Ljudi „doznaju” da nas ima kad nas se ponekad prozove i pozove „u red”. Međutim, bude nam nadu određeni znakovi, da će ovo dugogodišnje grubo ignoriranje ustupiti mjesto poštenom protoku lijepih informacija. Nadalje, nije dobro imati kompleks tzv. „okupljanja na nacionalnoj osnovi”.

Poneki moćni iz tekuće politike u zemlji time su, uopćeno i bez potrebnog razlikovanja, uspjeli mnoge zablješiti. Okupljanje i djelovanje na nacionalnoj osnovi istinska je vrijednost kad rađa dobrim riječima i činima, kao takvu je treba podupirati. U iseljeništvu još više, jer ideja i praksa multikulturzma postaje sveprisutna. Nešto je sasvim drugo kad iz takvih okupljanja počnemo slušati „ubićemo” tog i tog, napolje s ovima i onima. Tek kad budemo pravo ono što u biti jesmo, možemo postati internacionalci, jer u tu internacionalnost imamo što donijeti! U Jugoslaviji je vlast decenijama organizirana „na višenacionalnoj osnovi”, pa vidite kako nam je. Dakle, Einsteinova teorija relativiteta sasvim je jednostavna stvar...

Ivek Milčec (desno) u razgovoru s fra Šimunom-Šitom Čorićem

– Fra Šito, Vi i fra Radovan bili ste prošle godine u Australiji gdje ste, ukoliko se ne varamo, održali niz zapaženih predavanja i koncerata duhovnih šansona. Recite nam kako su tamo organizirane hrv. kat. misije? Da li je daljina više zbližila hrvatskog čovjeka nego što je tu slučaj u Europi?

● Na to pitanje je na neki način odgovorio fra Radovan u svom intervjuu „Žz“, br. 11/88, pa upućujem ponovno na taj njegov razgovor kao odgovor na Vaše pitanje.

– Vi se, fra Šito, bavite već dugo duševnim problemima iseljenika a iz te oblasti ste doktorirali psihologiju. Zna se da je hrvatski radnik na tzv. „privremenom radu“ tijelom u tuđemu svijetu a srcem i dušom u domovini. Zanima nas da li slične probleme ima naš čovjek u Australiji, Kanadi i SAD? Da li sanja o povratku, pa makar to bilo i pred samu smrt?

● Ne samo naš „radnik na privremenom radu“ i iseljenik, već svi takvi, prema puno znanstvenih studija, izloženi su brojnijim i intenzivnijim tjeskobama i duševnim problemima nego domaće, neemigrantsko stanovništvo. San o povratku naših iz prekooceanskih zemalja postoji i sanja se i u budnom stanju. Ali strah me, da će na njemu sve ostati. Uz to, ni naši ovdje u Europi izvan domovine, osim tog stvarnog sna, ne vidim kako će to izvesti (i kada) s povratkom... Opće prilike nam ne idu na ruku. Možda idemo u susret dvojnomo boravku naših ljudi. Kad bi se u domovini značajno promijenile na bolje gospodarsko-političke prilike, možda bi naši ljudi, mislim o sljedećoj generaciji naših „inozemaca“, bili kod kuće, recimo, i u Hrvatskoj i u Njemačkoj, Švicarskoj, Austriji...

– Mnogo se govori i piše o Vašem nastupu pred Europskim parlamentom gdje ste govorili o hrvatskom narodu i o problemu vjerskih sloboda u Jugoslaviji. Kako je došlo do toga ili bolje rečeno kako ste uspjeli „prodrijeti“ u Europski parlament, kad se zna da tamo nije baš lako doći i još k tome govoriti?

● Ukratko. Odazvao sam se pozivu i svojim govorom nastojao biti istinit i blag pred tim europskim uglednicima. O tome je već pisano, pa da ne bude inflacije riječi...

– Vi ste član DK Hrvatske i član međunarodnog društva književnika PEN-kluba.

Da li biste nam htjeli objasniti što je to PEN-klub, tko tu može biti član i konačno kakvu funkciju ima PEN-klub u međunarodnim okvirima?

● P.E.N. je ime za međunarodno društvo književnika, izdavača i prevoditelja, a osnovan je prije gotovo 70 (sedamdeset) godina. Uz svoje književne kvalitete, članovi P.E.N.-a obvezuju se promicati poštovanje umjetničkih djela, braniti principe slobodne izmjene ideja među svim narodima, boriti se za slobodu govora i tiska, suprotstavljati se napisanim falsifikatima i neistinama, cenzuri te graditi mostove među svim ljudima, bez obzira na njihova politička i vjerska uvjerenja, bez obzira na narodnost i boju kože...

Ove godine sam sudjelovao na godišnjem susretu P.E.N.-a u Maastrichtu

u Nizozemskoj (u svibnju), pa je to bilo pravo kraljevstvo Božje različitih jezika, pogleda, nadahnuća. Ta bilo nas je iz šezdeset zemalja cijeloga svijeta. Ove godine smo se posebno veselili, jer je i u SSSR-u dato zeleno svjetlo za pristup P. E. N.-u i njegovim aktivnostima. Daj, Bože, da to ne bude samo na papiru...

Dragi čitatelji! Zahvaljujemo u ime vas, uredništva i urednika „Žz“ fra Šiti na ovakvom korisnom i informativnom razgovoru. Vjerujemo da vam je upao u oči „Fond hrvatskih studenata“, pa koristimo ovu prigodu da apeliramo na sve širokogrudne darovatelje da pomognu hrvatske talentirane, a financijski nemodne školce u domovini. Ti mladi ljudi su naša hrvatska sutrašnjica, pa pomognimo im!

Razgovarao: Ivek Milčec

I. Fabijan i Đ. Čaić osvajaju srca

Ta dva poznata i priznata hrvatska estradna umjetnika završila su svoju svibanjsku turneju u našim misijama koncertom u Frankfurtu, zapravo u Kelsterbachu. Iza kako su oduševili svojim nastupima u Essenu, Kölnu, Neussu i Koblenzu spustili su se, poslije kraće stanke, u metropolu na Majni i navratili u Kelsterbach/Rüsselsheim. Više stotina naših ljudi bilo je oduševljeno pjevanjem tih umjetnika u koncertnim dvoranama, a njihova pjesma i recital preko glavne Mise u Cars-

koj katedrali i u Kelsterbachu „zaplijenili“ su duše hrvatskih vjernika.

Za dobar koncert ne traži se samo dobra pjesma. Našem je svijetu potrebna i dobra riječ, riječ prijateljska, riječ i pjesma kršćanska, hrvatska. A to sve ta dva draga umjetnika umiju pružiti bolje i dojmljivije nego mnogi drugi. Hvala im za to i za iskrene i jednostavne razgovore i susrete s malim, jednostavnim hrvatskim čovjekom u Njemačkoj, komu su osvojili srce.

Iv.

Đ. Čaić i I. Fabijan našli su vremena i za jednu hrvatsku obitelj s malim djetetom

Dopisnice iz Stuttgarta

Ogromna hrvatska katolička kolonija u Stuttgartu ispunila je mjesec svibanj i početak lipnja bogatim sadržajima. Evo nekih koji posebno zavrjeđuju da se zabilježe.

Od 3. – 7. svibnja sedamdesetak hodočasnika iz Stuttgarta pod vodstvom fra Damjana Čove i sestre Tarzicije Čolina hodočastilo je u najveće svjetsko marijansko svetište u Lurd. Oni su skupa s hodočascima iz Pariza i Liègea obavili pobožnost križnog puta, sudjelovali u moljenju krunice i pjevanju Gospinih pjesama, slavili svetu Misu i duhovno obožavani vratili se u svoju svakodnevnicu.

MAJČIN DAN slavila je hrvatska zajednica 7. svibnja, a proslavljen je u znaku 4 MAJKI: Majke Marije, Majke Crkve, Majke Domo vine i Majki-roditeljki.

Svečano-molitveni dio proslavljen je najprije u crkvama gdje se slave svete Mise na hrvatskom jeziku u Stuttgartu. Tu se razmišljalo o poslanju žene i majke i molilo za majke u Domovini i po svijetu koje su čuvarice i stožeri naših hrvatskih obitelji i koje su ču vane i sačuvala vjeru otaca na našim ognjištima.

Kulturno-zabavni program u prekrasnoj dvorani Schwabenlandhalle u Fellbachu započeo je pozdravom Majci Domovini, a nakon toga na pozornici su se mijenjali aktivisti naše misije: tamburaški sastav, folklorne skupine, dječji zborovi, ritmičke skupine i recitatori. Svi su oni uigrano, uvježbano i vrhunski odigrali svoje točke. Slavlje je doseglo kulminaciju u drugom dijelu koji je predvodila popularna grupa iz Zagreba „NOVI FOSILI“. Među razdraganim posjetiocima i ljubiteljima poruke „Dijete sreće“ bio je veliki broj mališana koji su s obožavanjem, poput zahuktalog minijaturnog vlaka, pratili vrckavu Sanju Doležal, solisticu, obasipajući je cvijećem. Nisu ni odrasli ostali hladni – i oni su bili oduševljeni.

PRVOPRIČESNIČKO SLAVLJE bilo je 14. svibnja, na blagdan Duhova. Ove godine pr-

Nadbiskup Pavlišić s misionarima i stuttgartskim djevojkama – krizmanicama

Stuttgartske krizmanice s misionarima i svojim vjeroučiteljicama

vi put k stolu Gospodnjem pristupilo je 161 prvopričesnik. Prigodna čitanja, molitve vjernika, recitacije, prinos darova, solo pjevanje koje su predvodili slavljenici i na kraju pobožno i zanosno pjevanje svih prvopričesnika ostat će u nezaboravnoj uspomeni svih sudionika prvopričesničkog dana. Dva dana nakon slavlja opet su se prvopričesnici našli zajedno – na izletu u EUROPA-parku.

Svečano HRVATSKO TIJELOVO, 25. svibnja u dvorištu HKM, otvorio je voditelj

misije u Stuttgartu dr. Pavao Žmire pozdravivši metropolitu iz Rijeke nadbiskupa Josipa Pavlišića koji je predvodio ovo tradicionalno slavlje. Nakon toga se nadbiskup obratio puku Božjemu, prenosi pozdrave domovinske Crkve, poziva na proslavu u Liku i uvodi u misno slavlje. U željama zanosa i oduševljenja pomiješanim s osjećajem grešnosti i osobne odgovornosti pred Bogom nastavljeno je svečano slavlje u kojem je sudjelovalo osam svećenika i oko 2.000 vjernika.

Propovjedničke i poticajne riječi bosanskog franjevca, profesora teologije i urednika „Svjetla Riječi“ pokušale su posvijestiti naše ukorjenjenje u bogatoj i vjernoj prošlosti koju bi kao „sveti poklad vjere“ po nama trebalo prenijeti budućim pokoljenjima. Euharistija nas treba povezivati, zbližavati, ujedinjavati da sačuvamo i vjerski i nacionalni identitet.

Nakon svete Mise svijet je ostao na ručku. Spontanost ugođaja bila je više nego obiteljska i prijateljska. Zamirisalo je i dvorište i obližnje ulice od domaćeg grila, pečenog odojka, domaćeg vina, kave, žamora, vesele materinske riječi, zdravice i pjesme.

Popodnevni kulturno-zabavni program pod šatorom izveli su: Duo Pegla i VIS „Banane“ iz Zadra, guslar iz Hercegovine, solo pjevači, a nije izostala ni domaća „ganga“ i „rera“. U prostorijama Misije veliki broj naših vjer-

Fra Marinko Vukman (lijevo) pozdravlja publiku i „Nove fosile“ (desno)

FRANKFURT/M.

Početak zrelog rasta u vjeri

Sakramenat potvrde ili sakramenat kršćanske zrelosti primilo je ove godine u carskoj katedrali u Frankfurtu 134 hrvatskih djevojaka i mladića, a podijelio im ga je 20. 5. 89. jedan od četvorice hrvatskih metropolita, senjsko-riječki nadbiskup **mons. Josip Pavlišić**. U vrlo konkretnoj propovijedi nadbiskup je upozorio mlade krizmanike da tek s primanjem sakramenta zrelosti počinje njihov ozbiljni i odgovorni rad oko rasta u kršćanskom shvaćanju i djelo-

vanju. Neprihvatljivo je i lišeno svake podloge mišljenje da s krizmom prestaje vjeronaučna obuka. Ona s primanjem darova Duha Svetoga tek zapravo počinje.

Obred podjeljivanja „pečata dara Duha Svetoga” tekao je skladno. Iako je objavljen u subotu, katedrala Sv. Bartolomeja bila je prepuna. Nije bilo ni u velikim misijama uobičajene gužve pred ispovjedaonicama. Vodstvo misije organiziralo je naime ispovijedanje krizmanika, roditelja i kumova par dana ranije. To se pokazalo sasvim razložnim i praktičnim tako da je taj vrlo značajni

sakramenat mogao biti podijeljen mirno, raspjevano i lijepo.

U popodnevnom satima posjetio je nadbiskup Pavlišić nekoliko obitelji krizmanika koje su sa svojim krizmanicima slavile taj važni događaj u restoranima ili „privremenim” stanovima.

Duhovni impulsi za život naših misija posebice dolaze od zajedničkog slavljenja sakramenata. To nitko ne niže niti može nijekati. Samo da ta slavlja budu uvijek liturgijski oblikovana, uvijek prvenstveno vjernička, crkvena slavlja.

Iv.

nika razgledao je izložbu slikara iz Vinkovaca prof. Davora Runtića.

Dva dana nakon ovoga i duhovnog i narodnog osvežanja opet se slavilo. Iako je bila subota, crkva sv. Eberharda pucala je od silnog mnoštva koje se sabralo 27. 5. da proslavi **svetu potvrdu** 194 mladića i djevojke. Za ovu prigodu krizmanici su se pripremali i trodnevnom duhovnom obnovom koju je vodio fra Ljubo Lucić. Svetu krizmu mladim krizmanicima podijelio je riječki metropolit Josip Pavlišić.

28. svibnja na misijskoj tribini u prostorijama HKM Stuttgart nastupili su gosti – književnici i pisci iz Zagreba: **IVAN TOLJ I ANTE MATIĆ**. Oni su progovorili o problematici koja se tiče naših „privremeno” zaposlenih gastarbajtera: tuđina, iseljništvo, domovina, jezik...

Međumisijski **KUGLAŠKI TURNIR** čije je domaćin bila HKM Stuttgart organiziran je 3. lipnja u **KEGELZENTRUM** u Stuttgart-Feuerbachu, a na njemu je sudjelovalo 12 ekipa iz naših misija: Göppingena, Ludwigsburga, Tuttlingena (2), Pforzheima, Waiblingena (2), Rottweila i Stuttgarta (4). Turnir je otvoren pjevanjem hrvatske himne „Lijepa naša” i pozdravnim govorom stuttgartskog misionara fra Marinka. A nakon toga prišlo se višesatnom natjecanju koje je proteklo u pravom i sportskom duhu da bi drugi dio susreta i podjela pokala bio održan u prostorijama HKM. Prva tri mjesta i prigodne pehare osvojile su ekipe: 1. Göppingen, 2. „Croatia” Stuttgart, 3. Rottweil. Najbolji pojedinci bili su: Franjo Gunčić („Croatia”), Stuttgart, 2. Ivica Barišić, Göppingen, 3. Emil Grubić („Zagreb”) Stuttgart. Svaki od njih dobio je u znak priznanja lijepi pehar. Veliko zanimanje među kuglašima pobudio je nagradni turnir na kojem su bile dodijeljene nagrade (12), a najveća atrakcija među nagradama bio je domaći pršut koji je zaslužio osvojio Anić iz „Croatia” Ludwigsburg. Nakon podjele pehara prišlo se bogatom stolu i pečenom odojku kojim je misija počastila športaše da bi se slavlje nastavilo pjesmom i razgovorom ugodnim.

M. Vukman

Frankfurtski krizmanici neposredno nakon primanja „pečata dara Duha Svetoga”

BALINGEN

Prva pričešć i potvrda – zajedno

Crkva Sv. Duha u Balingenu, 7. svibnja, do posljednjeg mjesta ispunjena. Pravo Duhovsko raspoloženje. Trud, rad, muka i križevi su se isplatili. Vlač. Ivica Komadina i Marijan Bevanda nisu uzalud sijali na njivi Gospodnjoj.

Biskup Komarica predvodio je toga dana Euharistiju preko koje 63 mladih primilo sv. krizmu, a 14 prvu sv. pričest. Jednostavnim i dubokim riječima navijestio je riječ Gospodnju sabranoj zajednici: „Ne bojte se, Bog je s vama, on vas želi spasiti, on vas voli, ne stidite se svoga roda ni jezika, svoje kulture ni svoje vjere. Mi smo kulturni narod koji može stati uz bok svih evropskih naroda. Roditelji odgajajte svoju djecu i mlade u vjeri djedova i pradjedova, očeva i majki. Mladi, ne stidite se svoga jezika ni svoje pripadnosti hrvatskom narodu. Mi smo pozvani da naviještamo ljubav svim ljudima, znajući tko smo i što smo, poštujući druge.

Volite i poštujte svoje duhovne vođe, svećenike, sestre. Oni vas vode vrhuncima sreće.

Nek vam se srce ne usali u materijalnom imanju, računajte na nebeska dobra. Bog nas ljubi u Kristu Isusu i Duhu Svetome. On vas želi usrećiti na zemlji da doživite ovdje i sada dobra neprolazna, da vas uvede u dobra vječna novog neba i nove zemlje, u sveti grad Jeruzalem, Jaganjcu svih ljudi”.

Skupljena je zajednica sa suzama u očima svojom pobožnošću, molitvom i zajedničkim sudjelovanjem u ovom sv. slavlju pokazala da se nalazi na liniji Krista Gospodina u Duhu Svetome i Ocu našem stvoritelju.

Bio je to dan koji će ostati u sjećanju svih prisutnih. Mladim čestitka na primanju sakramenata pričesti i potvrde, a roditeljima obveza i dužnost da ih i dalje odgajaju u vjeri nade i vječnoga života.

„ACIVT”

Milodari za Sveučilišnu knjižnicu i bolnicu

Misija Mainz: 3.405,- DM

Misija Wetzlar: 1.210,- DM

Misija Darmstadt: 2.510,- DM

Misija Rüsselsheim: 3.100,- DM

Misija Wiesbaden: 1.200,- DM

(1.100 za bolnicu, 1.000 za knjižnicu i 1.000 za Hrvatski dom)

WETZLAR

Duh Sveti ispunio nam srca radošću

Kao što se nekoć u Jeruzalemu oko apostola Petra okupilo mnoštvo naroda sa svih strana, jednako se tako u Wetzlaru u nedjelju 21. svibnja o. g. okupiše vjernici sa svih strana ove raštrkane misije oko nadbiskupa riječko-senjskog, msgr. Josipa Pavlišića.

Tada je Duh Sveti po njegovim rukama „opečatio“ 18 mladih vjernika da mogu biti i ostati trajno na Božjem putu, na putu svjetla, radosti, ljubavi i mira. Također pod ovom svečanom sv. Misom iz nadbiskupovih ruku po prvi put u svom životu primili su tijelo Isusa Krista pod prilikama kruha i vina Ružica Grgić i Antun Rosi.

Crkva St. Elisabeth te sunčane nedjelje bila je ispunjena vjernicima koji dođoše i iz 100 km udaljenih dijelova naše misije, da bi svi zajedno doživjeli kako je lijepo i ugodno kad braća žive zajedno. A pjesma našeg zbora, pod vodstvom g. Branka Vilića, vinula se punim glasom iz svega srca poput miomirisnog kada prema Bogu.

A na poseban način uz suze radosnice odjeknuo je aplauz crkvom, nakon što krizmanici Suzana i Antun Buljan zajedno otpjevaše „Danas smo sretni“.

Razdragani misionar p. Pero Šestak s nadbiskupom Pavlišićem i potvrđenima

Uz nadbiskupa Josipa Pavlišića zajedno su slavili sv. Misu p. Bernardo Dukić, nadđušobrižnik, susjed iz Giessena p. Ivan Vidović i domaći župnik p. Pero Šestak.

Bio je to dan koji će mnogima ostati nezaboravan, jer svi smo bili ispunjeni radošću, a duše naše milošću.

Riječ oca Nadbiskupa pala je u srca ovoga izmorenog, opterećenog, nevoljnog hrvatskog čovjeka ovdje u tuđini kao kiša na suhu zemlju.

Vjerujemo da će uz Božju pomoć uskoro roditi dobrim plodom.

p. Pero Šestak

TUTTLINGEN/SPAICHINGEN

Tomislav s nama

Stara poslovice kaže: „Poslije žalosti nastaje veselje“. Ta se poslovice potpuno ostvarila u HKM Tuttligen-Spaichingen. Poslije gostovanja makarskih bogoslova i njihova izvođenja muke Isusove, koja je na nas potresno djelovala, proslavili smo u Tuttlingenu, u crkvi sv. Gala, gdje redovito svake nedjelje slavimo sv. Misu, uskrснуće Gospodinovo. Još uvijek zaneseni uskrsnim slavljem proslavljamo potom jedan veliki događaj, koji će ostati svima nama u sjećanju.

Naime naš vrijedni misionar I. Borić uspio je dovesti našeg popularnog pjevača zabavnog melosa **Tomislava Ivčića** s grupom „Banane“ i komičara Kerempuha, 21. travnja. Sala je bila premala i nije mogla primiti sve one koji su htjeli ući i s nama se veseliti te večeri. No ipak smo se nekako zbili i tako dokazali da se znamo veseliti. Gosti večeri: misionar iz Singena fra Vlado Ereš, dekan Sommer i predstavnik grada gosp. Schneider.

Misionar Borić pozdravio je sve prisutne rekavši između ostalog: „Sve vas ovdje srdačno pozdravljam kao svećenik bez razlike na nacionalne, vjerske ili ideološke pripadnosti. Svi smo pozvani da zajedništvom i susretljivošću jednih s drugima gradimo zajedničko sutra. Budimo jedno srce, jedna duša... Volimo se i priskočimo u pomoć svugdje gdje je u pitanju pomoć čovjeku.“ Zatim je Tomislav započeo pjesmom iz svoga rodnog kraja, da bi iza toga nastavio s pjesmom Međugorja iza koje nastaje veliko

veselje. Ne samo za tu pjesmu, već i za sve druge dobio je veliki pljesak. Netko reče: „To je divan čovjek, to je duša od čovjeka“. Na pojedinim licima vidjela se pokoja suza, suza radosnica. Komičar Kerempuh pošteno nas je nasmijao.

Posjetila su nas još dva gosta: iz Zagreba dr. Bogdan Tomašić, odgovoran za gradnju bolnice u Zagrebu i gosp. Petar Piskač, odgovoran za izgradnju Sveučilišne knjižnice. Naš misionar im je predao u ime misije 1.750,- DM a misionar iz Balingena, vlč. Ivica Ko-

madina 3.250,- DM. To je bio prilog naših dviju misija za ta dva velika projekta. Gospodin Piskač je rekao da će samo knjižnica stajati 50 milijuna dolara, ali zahvaljujući iseljenim Hrvatima i onima u Domovini bit će taj veliki projekt gotov do 1992. Iza toga smo se veselili do u rane sate. Na kraju recimo da je svu organizaciju podnio naš vlč. Ivica Borić, koji se brine za ovaj naš iseljenički narod da se ne bi izgubio u ovoj tuđini, da ne zaboravi svoj rodni kraj i svoju Domovinu.

Franjo Šimić, Tuttligen

Domovinski umjetnici sviraju za ples i razonodu svojih sunarodnjaka u Tuttlingenu

BIRNAU

15 tisuća Hrvata katolika na hodočašću

Prekrasno plavo Bodensko jezero na jugu Njemačke, okruženo u daljini Alpama još snijegom prekrivenim, a zaštićeno sa zapada čuvenim gorjem Schwarzwaldom ponosi se jednom crkvom, svetištem Majke Božje, a još je ponosnije što se tu već 17. godinu sastaju katolički Hrvati i njihovi prijatelji da bi u tom „svom“ svetištu bili kao u jednom od domovinskih. Majka Marija skuplja svoju raspršenu djecu po bijelom i bogatom zapadnom svijetu da bi joj se tu zahvalili za primljene darove i milosti ali i preporučili za nesigurnu i neizvjesnu budućnost.

Nemoj se, prijatelju, truditi, čak ni na karti nećeš pronaći to mjesto, ali svatko zna da je to prekrasni ambijent u „dolini krušaka“,

svetišta od srca daje Hrvatima „zeleni tepih“ oko crkve za molitvu i razonodu. Automobili i autobusi već su sve uokolo popunili slobodni prostor uz cestu, kilometrima daleko. Šarolika zmija ljudi svečano obučenih pristiže šatoru. Dugi redovi čekaju za ispovijed. A trgovci (bez njih se izgleda nikako ne može u i oko hrama) zauzimaju što bolje pozicije. Na oltaru misijska suradnica Dinka Galić okružena pjevačima svira, a svi pjevaju divne crkvene pjesme i „zagrijavaju“ se za što uzvišeniju molitvu.

Točno je 11 sati. Ugledah procesiju s oltara. Naprijed križ, iza njega krizmanici, mnogi svećenici, ali ne vidim biskupa dr. Djuru Kokšu, koji bi trebao predvoditi ovo slavlje.

Umjesto oboljelog biskupa Kokše svetu je potvrdu na hodočašću u Birnaui podijelio vlč. Stipe-Čipa Dukić (lijevo)

tako naime zove **Birnaui** u prijevodu, pokraj raskošne barokne crkve gdje se svake godine na zadnju nedjelju meseca svibnja sastaje jedan mali narod, vjeran svojoj MAJCI Mariji, Bogu i Domovini, da bi se pomolio. To „zborni mjesto“ postalo je „kao zavjetno“ za susrete vjernika i prijatelje cijele Njemačke, Švicarske, djelomice Austrije i Francuske.

Divno vrijeme s izuzetno plavim nebom te ugodni lahor blagog povjetarca milovao je sve nas cijelog dana. I u subotu dok smo pripremali i „popeli“ ogromni šator vrijednim rukama muških mišica misije Singen, osjećali smo „u mirisu zraka“ da će nedjelja biti izuzetni događaj za sve prisutne. U sumrak već stižu prvi hodočasnici koji hoće zauzeti što bliže mjesto do šatora.

Nedjelja je, 28.5.1989. Od ranih jutarnjih sati kolone automobila pristižu polako i pune samostansku ledinu koja ovom prilikom služi i kao parking. Dobri otac prior (čuvar

Što mu se dogodilo? U uvodu u sv. Misu, nasljednik dojučerašnjeg voditelja misije Singen, fra Drage Tolja, domaćina ovog svetišta, fra Vlado EREŠ reče: „Pozdravljajući sve vas prisutne Hrvate katolike, pozdravljam i sve druge naše prijatelje; prijatelje drugih vjera, nacija i naroda. Očekujete osobu koja će u ime domovinske Crkve i našeg Kardinala predvoditi ovu liturgiju. Očekujete s pravom! Ali bolest, koja prati svakog od nas i njega je noćas prisilila da legne u bolnički krevet u Singenu. Pozlilo mu je u noći (šećer ponekome znađe i zagorčiti život!) i „HITNA“ je naredila – pravac bolnica. Nadbiskupija iz Freiburga je dala delegaciju za podjelu sv. potvrde susjednom misionaru iz Villingena vlč. Stipi-Čipi Dukiću. Don Čipa je to sve u stilu pravog „biskupa“ obavio: govornički dotjerano, svećenički pobožno i biskupski dostojanstveno.

A onda mala Svijetla „sa stolice poručuje: „Došli smo ti, Gospo, u Birnaui, u svetište

sveto tvoje, da se tebi pomolimo i kažemo želje svoje. Svatko, Majko, brigu ima, svatko, Majko, teret nosi, pa te zato svi molimo, u svog Sina milost prosi“. Dolazi na red propovijed. Ovoj ogromnoj masi vjernika prebalo bi progovoriti u stilu plakata iznad glava: „MAJKA JE LJUBAV“, ali glavni propovjednik u bolnici. I, onako od srcu k srcu, nepripremljen (za Birnaui se priprema godinu dana), ali ništa manje dostojanstveno uputio je riječ od MAJKE k majkama i svima voditelj misije Singen fra Vladimir Ereš. Rekoše svi kasnije da im se svidjelo. Primjeri iz života majki i obitelji su uvijek potresni i istiniti, ozbiljni i poučni, dirljivi i utješni. Misli bi bile slivene u jednu rijeku: Majka je biće najdraže na ovoj zemlji. Majka je bogatstvo, imanje, ali majka je i briga i križ i teret jer je njezin poziv težak i neshvatljiv od drugih. Zato, majko, odgoji svoju djecu da vole sebe, tebe, Crkvu, Domovinu i Majku Mariju. Cijeli se naš život odvija u okrilju ovih MAJKI! I možeš svome djetetu kupiti najbolje odijelo, auto ili kuću, ali ako mu nisi „kupila“ ljubav, odgoj, vjeru, sve ti je drugo uzalud. To on može naći bilo gdje, ali majčino bogatstvo nigdje. Neka nas Majka Božja prati u nesigurnom i neizvjesnom vremenu u buduća vremena sigurnosti, ljubavi, vjere i Božjeg blagoslova.

Slijedi sv. krizma, dar Duha Svetoga mladim i nevinim bićima. Pristupila su 43 krizmanika iz misija: Singen 14, Villingen 6, Ravensburg 4, Bad Säckingen 6, Tuttlingen 2, Wildberg-Württ. 1, Baden-Baden 1, Balingen 1, Reutlingen 3, Stuttgart (Alb. kat. misija) 1, Ulm 1, Kempten 3. „Ko po koncu“ dolaze krizmanici s kumovima preko oltara i vraćaju se na svoje mjesto. Završili smo službu Božju dostojanstveno i pobožno, odajući slavu Domovini himnom.

Kratki predah iza misnog slavlja iskoristili smo da bismo i tijelo nahranili. Mnogi grilanjem i pićem, a svećenici, časne sestre i pastoralni suradnici komadom mesa i kapulom (lukom). Jednostavno, ali slatko i simpatično.

Popodnevni program započeo je oko 14 sati. Za ovu prigodu pozvali smo najpopularnijeg pjevača, dobrog čovjeka i vjernika Tomislava Ivčića. Stigao je na sami početak vozeći se 10 sati neprestano do nas. Glas svjež, lijep i dostojanstven. Do njega pjeva „drugo oko iz iste glave“, Vedran Ivčić, njegov rođeni brat, ništa manje zanosno i dirljivo, uz njih se na pozornici nalazi mlado lice, umiljat glas, u osobi Mladena Grdovića njihova rođaka. Ova tri uzorna čovjeka i vrlo dobra pjevača pratila su tri momka i jedna djevojka sliveni u jedan sastav koji nosi slatko ime „Banane“ iz Zadra. Možda dosadašnjih godina nije Birnaui imao neka naročito poznata imena, ali ovaj puta što su napravili ovi momci bilo je neopisivo. Skoro svi vjernici povratili su se pod šator i tu pjevanju, plesu, kolu i veselju nije bilo kraja. Tako da bih ovaj današnji dan mogao mirne duše nazvati: SUSRET MOLITVE I PJES-

(nastavak na sl. str.)

(nastavak s prednje str.)

ME. Kršćanin se znade radovati, samo mu to treba na odgovarajući način dati. Nezaboravno bijaše ovo do- i po-podne. Jedva smo se rastali oko 17 sati uz blagoslov vozila. Svatko je želio da još ovo sve traje. Ali dogo-dine bit će slađe-uzeli smo kao lozinku našeg susreta.

Auto za autom, noga za nogom, autobus za autobusom polako napušta ovaj teren oko Gospina svetišta. Svatko je klicao: bilo je neponovljivo, bilo je veličanstveno, dirljivo. Vidjeh puno suza za tužnim rastankom od MAJKE. Mnogi rekoše: bilo nas je više nego ikada. Računali su tisućama. Rekao sam da nas je bilo „milijun“, ako tko ne vjeruje neka broji. Ali ne može ovo njemačko podneblje bez kiše i oblaka. Kao uvijek tako i sada. Zadnje hodočasnike i trgovce okupala je proljetna kiša. Dolje u dolini na plavom tepihu Bodenskog jezera nebrojeno puno jedrilica kliče katoliku Hrvatu i divi mu se na dostojanstvu, vjeri i veselju. Protekao je ovaj dan lijepo, ugodno i svečano. Nitko nikome „ni tamo se“ nije rekao. To je kršćanski i pošteno! Majka Marija učinila je danas jedan

Za poslijepodnevni „stimung“ pod šatorom bili su zaduženi braća T. i V. Ivčićs grupom „Banane“. Svijetle njihovom pjesmom i sviranjem bio uistinu oduševljen.

divni ambijent pravom „feštom“ svome narodu. Hvala joj! Neka nas ne zaboravi još danas kod naših strojeva, zanimanja i putova. U koloni sam. Stotine automobila preda mnom i za mnom. Strpljivo. Metar po metar u prvij ili drugoj brzini, ali čitam u svakom

autu vesela lica i zadovoljne ljude. Iz duše mi se ote uzdah bolan i težak: „Bože i Majko Božja, hoćete li ikada ovo raspršeno stado povratiti u rodne krajeve, u rodna svetišta, kuće ili kućice i u slatke crkvice drage nam Domaje?“

Vladimir Ereš

Hodočašće u Lurd

Vrijeme prolazi, uspomene ostaju

Da, tu lijepu i istinitu riječ pročitao sam na jednoj metalnoj pločici u jednoj od mnogobrojnih lurdskih prodavaonica suvenira, koje nerijetko svojim „svaštarijama“ znaju raniti religiozni osjećaj pobožnih hodočasnika. Prodavači, naime, vole previdjeti da vjernički svijet dolazi u Lurd radi Majke Božje, koja se tu osamnaest puta ukazala maloj Bernardici, a ne radi njihovih trgovina. No, često im i hodočasnici idu na ruku, na žalost.

No, uspomena na Lurd ostaje duboko usječena u vjerničku dušu unatoč svim mogućim izazovima površnosti, sujevjerja i kiča, na što se za vrijeme boravka u Marijinu gradu mora neminovno naići.

Najprije, nitko „čista srca“ ne može ne osjetiti istinsko duhovno ozračje u svetištu i oko njega. Ono je stvarno jedinstveno i zamjetljivo na svakom licu, pa bilo ono zdravo ili bolesno. Ljudi su, ljudi-hodočasnici nekako smireni, opušteni, svi u nekom radosnom iščekivanju. Rado pjevaju, relativno mnogo mole, sudjeluju u svim religioznim činima – euharistiji, moljenju krunice, procesiji, blagoslovu s Presvetim i osjećaju se veselo, raspoloženo, smireno, olakšano. A da im je tek zaviriti u dušu,

da je registrirati sve što ih muči, da je uslikati razloge zbog kojih su došli pred Masabjesku spilju uz obalu hitre Gave, kakvih li bismo potresnih, dramskih, tragičnih filmova, sudbinskih filmova u osobnim režijama, mogli vidjeti, učiti na njima, plakati s njima! Nerijetki očekuju i čudo. Ali, ako ga ne i ne dožive, ako ga i ne vide, oni nisu razočarani, rastuženi, izgubljeni. Smireniji se vraćaju kućama i žive od lurdskog sjećanja koje ih upućuje na Boga, koje ih povjера Bogu, Isusu Kristu i Majci njegovoj. Da, a dokazano je to na bezbroj slučajeva, oni žive od te specifične uspomene koja smiruje i u vjeri utvrđuje, koja baca svjetlo na ovozemaljski hod i otvara vrata vječnosti bez koje je i najljepši zemaljski život uistinu nezanimljiv, jadan. Lurd – pa to je prvorazredna vjernička i pobudna kateheza.

Upravo su tako svoje hodočašće u Lurd shvatili frankfurtski vjernici koji su se u tom pirinejskom gradiću našli od 24. do 28. svibnja ove godine. A pratila su ih njihova dva svećenika: fra Draško Teklić i fra Ignacije Vugdelija. Ni dugi put, ni neprospavane noći, ni kiša u Lurdu, ni druge nepogodnosti nisu mogli pomesti i pomutiti duboke vjerničke radosti i zadovoljstva koje su osjetili i doživjeli u Marijinu gradu.

Susret s hrvatskim hodočasnici iz Zagreba, Splita, Ludwigsburga, Mosbacha i Pforzheim-Bruchsala tu im je radost samo povećao. Pamtit će to svoje hodočašće u Lurd. Uvjereni smo da Isusa Krista i Majke Marije neće zaboraviti. U tom će im uvijek i „lurdaska uspomena“ pomagati. A to je tako važno! Da, vrijeme prolazi, uspomene ostaju. Lurdski pak srasta s dušom.

Iv.

Dio hodočasnika iz Frankfurta pred lurdskim svetištem

NEVIGES

Lijepo i svečano

Po lijepom, toplom i sunčanom vremenu, okupilo se veliko mnoštvo hrvatskih vjernika iz Sjeverne Rajne i Westfalije na Duhovski ponedjeljak u poznato marijansko svetište Neviges, da bi pod vodstvom svojih svećenika koje je predvodio šibenski biskup u mirovini msgr. Josip Arnerić, svečano proslavili blagdan Majke Božje, Majke Crkve.

Prije početka Službe Božje održana je na „Kalvariji“ pobožnost križnoga puta koju je predvodio p. Jakov Kuprešanin iz Bocholta, dok su ostali svećenici strpljivo ispovijedali vjernike koji su se toga dana odlučili za sakrament pomirenja.

Na početku euharistijskog slavlja p. Ivan Dotur iz Leverkusena pozdravio je prisutno mnoštvo biranim, sadržajnim i poletnim riječima, a iza njega je to isto učinio i gvardijan Gospina svetišta.

Skladno pjevanje liturgijskih pjesama pod vodstvom sestre Jelene Petković iz Kölna, misna čitanja i molitve mladih vjernika, a nada sve zanosna i poticajna propovijed „narodnog“ biskupa msgr. Josipa Arnerića, prožeta življenom kršćanskom vjerom, dugo će se pamtili i o njoj će mnogi ozbiljno raz-

Molitva, pjesma i radosno zajedništvo – glavne odlike i ovogodišnjeg hodočašća hrvatskih katolika u Nevigesu

mišljati. Prije svečane molitve očenaša biskup je molio nebeskoga Oca da blagoslovi trude žuljavih ruku naših radnika, a djecu i mlade je poticao da uče kršćanski nauk i da nikada ne zaborave „čaćina ognjišta“ ni „riči materine“. Sve je poticao da se mole za svoje misionare, kako bi što bolje izvršili svoje svećeničko poslanje i ostali vjerni svojoj službi, i u kušnjama i u samoći.

Ovo je lijepo i svečano marijansko slavlje završeno pjevanjem „Lijepe naše“ i Gospi-

ne pjesme „Zdravo Djevo, svih milosti puna“. Biskup je u mimohodu prema sakristiji nosio upaljenu svijeću i ostavio je pred čudotvornu sliku Majke Božje, kao znak stoljetne vjernosti i zahvalnosti Majci Božjoj na udijeljenim darovima i isprošenim milostima.

Uz donešena i kupljena jela, slavlje je nastavljeno na zelenoj livadi i obližnjoj šumi uz pjesmu i gangu, u miru i u redu.

P. Berislav Nikić OFM

Marienthalsko hodočašće

Majci u pohode

I ove su godine hrvatski vjernici iz Rajnsko-majnske regije u velikom broju hodočastili u Gospino svetište Marienthal kraj Rüdesheima da pozdrave Gospin drevni i dragi lik i da se pred njim iskreno i djetinji pomole kao i pred bolje poznatim likovima i slikama u svojoj domovini. Ta Marija je samo jedna! Bilo je to 15. svibnja – na blagdan Marije, Majke Crkve.

Već oko 10,30 sati izjutra stiglo je višetisućno mnoštvo autobusima i osobnim kolima na dva zborna mjesta u blizini svetišta, odakle se, dvama različitim putovima, uputilo k

Marijinu kipu koji čuva lijepa crkva. Bile su to dvije vrlo dojmljive i drage procesije koje je „nosila“ molitva, pjesma, vjera. Bila je to novost koju svakako treba pozdraviti i podržati. Dvije procesije koje su se sjedinile kod oltara!

Euharistijsko slavlje predvodio je i propovijedao, okružen vijencem od 16 misionara, naddušobrižnik p. Bernardo Dukić. Govorio je jednostavno i razumljivo o Marijinim krepostima koje treba nasljedovati svaki Isusov učenik: Gospino prihvaćanje Božje volje, ljubav prema bližnjemu i vjeru.

U popodnevnom satima počeo je pod šatorom, razapetim par kilometara dalje od svetišta, kulturno-zabavni program u kojem su

sudjelovali pjevač zabavnih melodija Toni Kljaković sa sinom i glumci Hrvatskog narodnog kazališta iz Splita na čelu s gospodinom Radom Perkovićem. Program šarolik, bogat, svjež. Pjesma lijepa, domaća i draga. Poneki vic g. Zovka pomalo sirov. Svijet naš vrlo zadovoljan, iako su se naplaćivale ulaznice za koncert pod šatorom.

Radost i ugođaj tog sunčanog popodneva pomela je donekle grupica alkoholom ugrinanih glava, grupica koja „sve zna“, „sve umije“, posebno „stručna“ u ukrašavanju pozornice. Zašto Crkvu ne ostave na miru? Zašto sami ne skupe ljude i ne ponude im svoje ideje i svoja viđenja? Ali u svom aranžmanu!

Iv.

BERLIN

„V. Fran Mažuranić“ vrlo aktivan

HKD „V. Fran Mažuranić“, koje djeluje pod okriljem Hrvatske kat. misije u Zap. Berlinu organiziralo je od početka godine pa do kraja travnja nekoliko vrlo uspješnih kulturno-vjerskih predavanja na kojima se okupio vrlo velik broj prisutnika. Prvo predavanje u ovoj godini (o tome je već pisala „ŽZ“) održao je fra Ignacije Vugdelija, a prva tema je bila o hrvatskome pjesniku Ivanu Gunduliću. Drugo predavanje fra Ignacije je održao mladima iz naše misije na temu sv. ispovijedi. U mjesecu veljači o životu i djelu hrvatskog književnika V. Nazora govorio je bivši župnik naše misije fra Ivan Dotur, a u mjesecu

ožujku o Štovanju Marije i ukazanjima održao je predavanje dr. fra Duško Moro iz Makarske. Početkom travnja o franjevcima u Hrvatskoj (o fra A. Kačiću-Miošiću i fra F. Grabovcu) kao i o braku i obitelji u Bibliji i crkvenim dokumentima govorio je fra Mirko Marić, župnik hrv. kat. misije u Münchenu. U mjesecu travnju naše je Društvo priredilo još jedno predavanje koje je bilo posvećeno hrv. književniku, prognaniku i buntovniku V. Franu Mažuraniću-Jankoviću, a predavač je bio dr. fra Šito Čorić. Drugog dana, u subotu 22. travnja, održao je fra Šito zajedno sa svojim prezimenjakom fra Radovanom večer duhovnih šansona i domoljubnih pjesama kojima su ova dva poznata franjevca zapalila prepunu dvoranu Hrvatskog centra u Berlinu. Do početka godišnjih odmora na

rasporedu su još tri predavanja i to: 12. svibnja o Vatroslavu Lisinskom govorit će maestro Tomislav Neralić; 23. lipnja na temu AIDS govorit će liječnik iz Frankfurta dr. Zlatko Hrgović a 14. srpnja o A. Šenoi održat će predavanje prof. dr. Josip Matešić, direktor slavističkog seminara na sveučilištu u Mannheimu. Kao što se vidi, Društvo je vrlo aktivno, a nadati se da će tako biti i ubuduće.

Ivek Milčec

PROMJENA ADRESE

Hrvatska katolička misija Neuss preselila se u nove prostorije.

Adresa: Virchowstr. 21, 4040 Neuss, tel.: 0 2101/803 14.

Seminar obitelji socijalnih radnika Djela govore jasnije nego riječi

U biskupiji Rottenburg-Stuttgart, u novije vrijeme, radi se na pronalaženju načina što uspješnijeg pastoralne obitelji. Na tome zajedničkim snagama rade svećenici, pastoralni suradnici i socijalni radnici koji imaju veliko iskustvo u organiziranju seminara za obitelji, na kojima su vrlo često referenti baš svećenici. Ovakvi seminari su neophodno potrebni, jer na čovjekov životni i vjerski razvoj odlučujuće utječu njegovi doživljaji iz ranog djetinjstva, odgojiteljsko držanje roditelja i njihov život. Roditelji, dakle, djeci mogu otvoriti ili spriječiti pristup vjeri.

Socijalni radnici su većinom obiteljski ljudi, s djecom ili bez njih, imaju iste probleme i potrebe kao i druge obitelji, ako ne i veće, zbog preopterećenosti i specifičnosti posla koji svaki dan obavljaju. To je već davno uvidio njihov poslodavac Caritas, te im omogućava da svake godine sa svojim obiteljima imaju seminar.

Na duhovske blagdane, od 12. do 14. 5. 1989. god. u Wernau, 12 socijalnih radnika sa svojim obiteljima, ukupno 51 osoba, sudjelovalo je na obiteljskom seminaru, čiju je organizaciju preuzeo na sebe socijalni radnik iz Waiblingena Mirko Vidačković. Referent je bio hercegovački franjevac dr. fra Šito Šimun

Čorić, misionar u Bernu.

On je u veljači ove godine na filozofskom fakultetu zagrebačkog sveučilišta doktorirao iz psihologije, obranivši radnju „Tjeskobe naših radnika na privremenom radu u Švicarskoj”. Fra Šito je dakle svećenik-psiholog koji se bavi aktualnim i izuzetno važnim problemima vezanim za naše ljude u tuđini, uz to pjesnik i skladatelj duhovnih i domoljubnih pjesama, a posebno mu je poznata i opsežna psihološka studija „Mladenačke godine”.

Fra Šito je sudionicima ovog seminara govorio o „Obiteljskim odnosima – komunikacije u obitelji i zajednici”.

Istakao je da svatko najprije treba pokušati dobro ispitati sebe, svoje ponašanje prema ukućanima, poslodavcu, klijentima te razvijati ciljeve svog ponašanja. Treba zapaziti što ne htijući radimo, što branimo a što napadamo, početi dakle razmišljati o stvarima koje se nas osobno tiču! Potrebno je nekad i mijenjati svoje ponašanje, jer tko se ne želi mijenjati stvara „maske” i govori jedno a misli drugo, pokazuje se drukčijim nego jest, sa svima se bolje ponaša nego sa svojom u obitelji...

Zdrava osoba trebala bi biti onakva kakva jest, da joj se po izrazu lica prepozna njeno duševno raspoloženje.

U zajedničkom životu djela govore jasnije od riječi. Djeca ne slušaju što im roditelji go-

vore, već čine što oni rade. Npr., ima roditelja koji govore djeci da moraju ići u crkvu, na vjeronauk i sl., a sami ostaju kod kuće kad je vrijeme za sv. Misu.

Problem je čovjeku što ga se tako odgaja da mora uvijek nekoga slušati, umjesto da samostalno misli svojom glavom. Roditelji često rade ono što djeci zabranjuju. No, ni sami roditelji nisu za sve krivi. I njih su drugi odgajali. A djeci je samo potrebna roditeljska ljubav, osjećaj da su prihvaćena te da im se oprašta kad pogriješe. Roditelji će uspjeti u odgoju ako stvore takvo ozračje, da njihova djeca sa svim problemima dolaze k njima, imaju u njih povjerenje i cijene ih i poštuju. Nikada se dijete ne smije plašiti Bogom i djeca ne vole onog koga se moraju bojati.

Fra Šitino predavanje je bilo kratko, sadržajno, a vremena za razgovor i izmjenu iskustva bilo je dosta. U otvorenom i bliskom ozračju sve je teklo po predviđenom planu, a opet spontano i bez žurbe. Između radnog i slobodnog vremena nije bila povučena crta, jer se i poslije službenog programa razgovaralo o „temi”. Raspoloženje je bilo na visini, a u „podrumu”, uz Šitinu gitaru, propjevaše i oni koji su godinama mislili da nemaju sluha. Djeca su se zabavljala na svoj način. Ova dva dana svatko je zaista mogao provesti bez „maski”, veseliti se, pjevati, igrati tenis i nogomet, razgovarati, učiti i sl.... Nije ni čudo što netko zapisa u knjigu dojмова: „Kako je lijepo i ugodno, kao braća živjeti zajedno”.

I bijahu svi kao braća, sjedinjeni u Kristu, na euharistijskom slavlju u maloj kapelici, koja se nalazi u samoj kući „Bauernschule”. Zamoliše Boga da ih ojača u vjeri, da ih obdari plodovima svoga Duha i mudrošću, razboritošću, hrabrošću, ustrajnošću... a to im je neophodno potrebno. I ne samo njima!

Socijalni radnici, njihove supruge i djeca, dugo će nositi u srcu dojmove i lijepe uspomene s ovog obiteljskog susreta. Dogodine će se oni opet o duhovskim blagdanima sastati, na istom mjestu i s istim referentom. Oni su shvatili da Crkva podupire obiteljsko traganje za susretom, razgovorom, molitvom i da prihvaća njihovu spremnost za angažiranje.

Tko poznaje ljudske vrednote, zna da stvarnost uvijek zaostaje za tim vrednotama. Njihovo ostvarivanje u bračnoj zajednici otežavaju nesavršenost ljudske naravi i teški životni uvjeti. Najbolja pomoć za ostvarivanje ljudskih vrednota je njihovo uvežbavanje. Onima koji su zakazali potrebna je pomoć. Sposobnost za promjenu ljudski je ograničena.

Nije dovoljno htjeti, treba i moći. Ali nitko ne bi smio bito ostavljen sâm i preopterećen, kad mu je potrebna ljudska pomoć. Jedan oblik te pomoći je i ovaj seminar, i svi drugi oblici rada s ciljem da pomognu čovjeku.

Pred svima su dakle kušnje i akcije i za obnovu obitelji i za obnovu zajednice u Crkvi. Tko živi u vjeri, zna za vrijeme i čas i nastoji ih iskoristiti.

Stanka Vidačković

Socijalni radnici sa svojim obiteljima za vrijeme seminara u Wernau

Statistika

Manje redovnika

Iz Papinskog godišnjaka za 1989. godinu proizlazi da je redovnika u odnosu na godinu dana ranije u 15 velikih redovničkih zajednica manje za 638 članova. Petnaest velikih redova broji 132.235 članova. Od toga broja isusovaca je 26089 (-147), franjevaca 19542 (-196), salezijanaca 17.179 (+8), kapucina 11844 (-23), benediktinaca (-20), kršćanske školske braće 8832 (-213), domi-

nikanaca 6830 (+1), redemptorista 6402 (+58), oblatâ Bezgrešne Djevice 5594 (-94), steylerskih misionara 5534 (-33), konventualaca 4182 (+49), lazarišta 3765 (-43), karmelićana 3592 (+25), špi-ritanaca 3577 (-20). Iz statistike je vidljivo da je deset od petnaest velikih redova zabilježilo znatne gubitke – najveće školska braća (-213) i franjevci (-196). Redemptoristi su zabilježili najveći porast (+58). Ni u hrvatskim redovničkim zajednicama stanje nije ni malo bolje.

BONN

Obitelji pripada budućnost

Ljudi svih vremena, sredina, zvanja, zanimanja i svjetonazora uvjereni su da od obiteljske atmosfere i odgoja zavisi sudbina ljudi, vjerskih zajednica i međuljudskih odnosa.

Ovom se problematikom pozabavio i Četrnaesti međunarodni kongres o obitelji, koji je održan od 2. - 5. travnja o. g. u Bonnu pod lozinkom: „Obitelji pripada budućnost“.

U radu ovog Međunarodnog kongresa sudjelovalo je četrdeset stručnjaka iz cijeloga svijeta. Među njima je bila i voditeljica zagrebačkog Caritasa Jelena Brajša.

Najugledniji gost ovoga kongresa bila je Majka Terezija koja je održala predavanje pod naslovom: „Obitelj je draga ljubav“.

Posebno je bilo zapaženo predavanje pedagoškog stručnjaka dr. Wolfganga Brezinka. On je govorio o temi: „Obiteljski odgoj danas“. Renata Köcher je na rezultatima stvarnog obiteljskog stanja danas obradila temu: „Može li se obitelj još spasiti?“

Predavači simpozija bili su profesori filozofije, teologije, socijalnih nauka, liječnici i psiholozi.

Na međunarodnom kongresu o obitelji okupilo se jako mnogo svijeta. Najugledniji predavač bila je Majka Terezija.

Organizateri ovoga hvale vrijednoga kongresa bili su zauzeti pojedinci iz redova katoličke i evangeličke Crkve.

Uvjereni smo, da će izmjena iskustava s različitim kontinenta, obrađivana pod različitim aspektima, u velike pripomoći pravil-

nom i svestranom istraživanju, proučavanju i rješavanju nagomilane obiteljske problematike, kako bi obitelj ponovno postala privlačna i draga zajednica mladih ljudi, koji će se nesebično žrtvovati i zalagati za budućnost Crkve i naroda. P. Berislav Nikić OFM

PAPPENHEIM

Duhovsko zborovanje studenata

U petak, 12. svibnja 1989. studenti Hrvati iz cijele Njemačke skupljali su se u Pappenheimu. To je malo naselje (Luftkurort) koje je ove godine bilo mjesto studentskog susreta. Stariji studenti, poneki nestudenti i intelektualci već su se poznavali s prijašnjih susreta - ovo je bio 20. Za sudionike, poput mene, koji su se po prvi put odazvali takvom susretu, pružena je izvrsna mogućnost upoznavanja nakon večere. Dobacujući loptu od sudionika do sudionika svatko se kratko predstavio imenom, predmetom koji studira, mjestom odakle dolazi i odakle potječe. Pošto nas je bilo stotinjak, nakon oficijelnog

upoznavanja povezali smo se u grupe. Tako smo i mi - sudionici po prvi put - već u petak navečer stvorili krug. Započeli smo razgovorom te ga nadopunjavali pjesmom.

U subotu smo se u 9 sati okupili na prvo predavanje - „Prošlost i budućnost u rvanju sa sadašnjosti“. Popodne je slijedio nastavak predavanja s diskusijom, a navečer predavanje o Augustu Šenoi. Vrijeme oko ručka su mnogi iskoristili da prošetaju do obližnje tvrđave. Večer je svojim šansonama uljepšao Ibrica Jusić. Za zajedništvo smo ponovno koristili noćne sate. Nakon tako dobrih predavanja, no i željni upoznavanja s vršnjacima - po godinama i po položaju - do kasno u noć smo diskutirali, pjevali, šalili se i zabavljali.

Duhovska nedjelja je pružala opet šaroliki program. Ponajprije je na dnevnom redu bilo predavanje „Hrvatska tradicija i pluralizam“. Meditacijom - djelom studenata iz Frankfurta, započeli smo sveto misno slavlje. I na svetoj Misi se osjećao duh mladosti - izrečene su molitve, potrebe, ali i zahvale studenata.

Poslijepodne smo uglavnom opet proveli vani. Nas se skupila manja grupa koja je razglabala o poteškoćama mladih ovdje u inozemstvu, odnosno „drugoj domovini“ i mladih koji žive u domovini Hrvatskoj. Nastavak predavanja bio je i u nedjelju, a

nakon večere je pripremljena „književna večer“. Bila je to prilika da mladi pjesnici, studenti svojim kolegama, kolegicama i pokojem stručnjaku predstave svoja književna ostvarenja.

Jasno da smo i ovu posljednju zajedničku noć proveli u razgovoru i druženju. Mislim da je ovo izvanredna prilika upoznati kolege i kolegice, te prije svega izmijeniti mišljenja o temama koje nas zaokupljaju. U krugu kojemu sam se pridružila raspravljali smo o različitim studijima, te o današnjim slobodama i poteškoćama mladih pri stupanju u brak. Ni te zadnje večeri nije manjkalo pjesme i igre - stolni tenis se nalazio u susjednoj podrumskoj prostoriji.

U ponedjeljak smo imali osvrt na protekli kao i prijedloge za budući susret. Nakon objeda smo se razilazili. To je podugo trajalo pošto smo na veliko izmijenjivali adrese. Pismenim putem želimo prebroditi vrijeme do slijedećeg susreta. Osobno sam oduševljena susretom. Predavanja su bila izvrsna, program raznolik. Nadam se da će biti organizirani još mnogi susreti, jer potreba za tako nečim je velika. Možda se dogodine pridruže i ostali studenti koji još ni ne znaju da postoji mogućnost za takvo intelektualno i prijateljsko bogaćenje. Zainteresirani neka rezerviraju dogodišnje Duhovske praznike.

Vesna Školnik

Svoj redoviti susret ove godine održali su naši studenti u ovoj zgradi u Pappenheimu

Ako želite svoju zemlju upoznati i zaljubliti, najbolje je da odete u inozemstvo.

Izvršna drama

Ne ostavljaj me samog

Dramski teatar Split prikazao je 5. svibnja 1989. godine u Frankfurtu dramu „Ne ostavljaj me samog” koju je napisao suvremeni talijanski dramatičar Aldo Nicolai. Glavnu ulogu trebao je glumiti dramski prvak Ivo Marjanović, ali zbog bolesti nije mogao doći. Izvršno ga je zamijenio Borislav Cvjetković. Bokana je glumio direktor Teatra Rade Perković, a Katicu Tonka Štetić. Za glazbenu pratnju bio je odgovoran Ivan Kljaković.

Ta moderna drama prikazuje modernu stvarnost – sukob roditelja i djece. Neshvaćeni i napušteni od djece starci odlaze u staračke domove rastuženi i frustrirani. Zato drama i poručuje: „Ne ostavljajte nas same”.

Oko osamdeset (samo!) gledalaca pozornice je i uživljeno pratilo tu uistinu lijepu predstavu koja je u Domovini izvedena 500 puta. Bilo je i suza, a o poruci drame sigurno će se još dugo razmišljati. Šteta da je gledalaca bilo malo. Očito da nismo navikli na ovakvu vrstu kulturnog priopćivanja. A ona je, čini

Rade Perković
(desno) i
Borislav Cvjetković
izvršno su
odglumili uloge
frustriranih staraca
u drami
„Ne ostavljaj me
samog”

nam se, važnija i potrebnija od „narodnjaka” i zabavljača. Jer više kaže i jer usmjeruje čovjeka na važna, na egzistencijalna pitanja i korake. Ovo je bio početak. Na njemu se ni u kom slučaju ne smije ostati. „Ne

ostavljaj me samog” izvedena je, također tih dana, u Stuttgartu i Aachenu.

Iskrena čestitka svim glumcima za pruženi ugođaj i lijepu večer. Gledaoci su bili vrlo zadovoljni.

Iv.

DARMSTADT

Proslava Majčina dana

„Na to one imaju pravo jer su darovateljice života.” To su bile riječi našeg župnika fra Frane kad je najavio da 13. svibnja u našoj misiji imamo proslavu Majčina dana.

Dugo vremena smo vježbali pjevanje i ples da bismo tom prigodom pokazali ono što smo naučili.

Okupio se te večeri velik broj naših vjernika iz domovine da zajedno sa svojim prijateljima i znancima uveličaju to slavlje, zajednički se provede i popričaju.

Naša folklorna grupa odigrala je par slavonskih kola te svim prisutnim majkama kao i

onima u domovini, a na poseban način onoj koja je majka sviju nas – Nebeskoj Majci, poželjela sretan blagdan. Istu čestitku uputio je i zbor iz G. Zimmera kao i djevojke iz Bensheima koje su modernim načinom plesa igrale uz pjesmu Novih Fosila „Ja sam za ples”.

Pravo osvježanje bilo je kad je na pozornicu izašla grupa „Novi Fosili” koja nas je te večeri i zabavljala.

Pjesmi i veselju nije bilo kraja do kasno u noć.

Razišli smo se umorni i žalosni zato što je toj večeri tako brzo došao kraj. M. F., Darmstadt

Darmstadtska folklorna grupa izvela je na Majčinu danu nekoliko slavonskih kola

Poštovani fra Ignacije!

Vama kao uredniku, ocu Bernardu naddušobrižniku, uredništvu, suradnicima i svim čitaocima čestitam 10. godišnjicu izlaženja i stoti broj „Žive zajednice”. Taj naš katolički list pratim od prvog broja, a i pretplatnik sam, pa želim da bude još čitaniji i raznovrsniji. Za „Živu zajednicu” se može slobodno reći da služi kao spona između hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj, domovinske Crkve i vjernika-Hrvata u cijelome svijetu. Ne znam kolika je tiraža „Žive zajednice”, ali vjerujem da je svaki broj rasprodan, jer se u njoj može naći štivo za svakoga koga zanima kako živi i radi iseljena Crkva u Hrvata. Imate nekoliko vrlo dobrih stalnih rubrika, a od suradnika „Žive Zajednice” se osim vas, fra Ignacije, posebno ističu (neka se ostali suradnici ne uvrijede), gospodin Ivo Hladek sa svojim crticama iz života naših iseljenika i gospodin Ivek Milčecu čijim se „Sudbinama”, osvrtima i člancima naprosto uživa. Mislim da će se i ostali čitaoci složiti s mojom ocjenom. Nažalost, primjećuje se da za naš omiljeni list pišu uvijek isti ljudi, pa se pitam gdje su toliki hrvatski socijalni radnici, pastoralni suradnici, časne sestre i svećenici koji djeluju pri hrvatskim katoličkim misijama. Zašto oni ne pišu za „Živu zajednicu”? Nad tim pitanjem se moramo svi ozbiljno zamisliti, jer nam ne smije biti svejedno da li će naš omiljeni mjesečnik izlaziti ili ne, da li će biti čitan ili ne, da li će biti napadan ili hvaljen.

Puno pozdrava vaš odani čitatelj
Jurica Novak

Profesor Veselica u Frankfurtu

U župskoj dvorani Sv. Ante u Frankfurtu održao je profesor dr. Vladimir Veselica 21. svibnja 1989. godine predavanje o „Položaju Hrvatske u Jugoslaviji i Evropi! Nazočno je bilo oko 200 slušatelja. Učeni ih je profesor upozorio da se „prošlost ne može izmijeniti, ali se na budućnost može utjecati“. Govorio je i o planetarnom problemu krize socijalizma tvrdeći da ekonomska rješenja ne mogu doći bez političkih rješenja. Govoreći o perspektivama hrvatskog gospodarskog razvoja profesor je izjavio da je Hrvatska u tom pogledu „najatraktivniji prostor u Evropi“, i nadodao da bi ona za 15 godina, uz određene

uvjete, mogla stići razvijene evropske zemlje. Za to je potrebna reforma poli-

Publika je vrlo pozorno pratila aktualno predavanje o „Položaju Hrvatske u Jugoslaviji i Evropi“ koje je održao prof. dr. Vladimir Veselica (slika lijevo)

tičkog sustava. Govorio je o dvjema glavnim opcijama te reforme – monističkoj i pluralističkoj. Za prvu reče da je istrošena, a za drugu da ima velike šanse što je potkrijepio i činjenicom, da su već osnovani neki novi savezi i udruženja. Osvrćući se na jako niski natalitet u Hrvatskoj profesor reče da je zemlja onoga tko na njoj živi i da je dijete najljepši dar narodu. Iznio je i jedan zanimljiv podatak: početkom ovoga stoljeća svaka je naša žena rađala prosječno 6,3 djece, dok danas rađa samo

1,3 djece. Profesor inzistira na 3 djece po bračnoj zajednici.

Diskusija je poslije predavanja bila živa i duga. Poneka pitanja nisu bila ni u kakvoj vezi s predavanjem. Možda je tome pomalo kriv za slušateljstvo visoki, odnosno nedovoljno primjereni rječnik. A bilo je i onih koji su sebi „u bradu“ postavljali pitanja i sami davali odgovore. I u ovoj se prigodi vidjelo da valja učiti kako se razgovara.

Razgovorom je dobro moderirao fra Ivan Križanović, župnik. Iv.

Zrnca o jeziku III

(prikupio L.B. – kroatist i slavist – 1989.)

„Same slave i proslave, ostavite i poštedite me, zaštitite me od proslava, molim Vas, budite čovjek. Čitam neki dan Vukova proslava. Vuk tvorac našega jezika. I hajde ti to objasni! Vuk je tvorac SRPSKOG, ali ne i HRVATSKOGA, jer Vuk s HRVATSKIM JEZIKOM nema nikakve veze. Srpski i hrvatski jezik, ovaj kojim govorim ja, jesu jedan sličan jezik, ali se postavlja pitanje što s onih milijun i ne znam koliko Hrvata koji ne govore štokavski, već čakavski i kajkavski, kakav je njihov jezik?“

(Miroslav Krleža, Enes Čengić: S. Krležom...)

*

Kad govorimo o našoj želji da to bude hrvatsko-srpski ili srpsko-hrvatski morali bismo znati o kojem jeziku govorimo: zasad nema ni književnog ni kulturnog korpusa u kojem bismo ga mogli fiksirati. Taj jezik postoji zasad samo kao lingvistički konstruktor i kao politička himera (da se preko jezičnog jedinstva osigura političko vjenčanje). Kako

taj jezik nema svog standardnog oblika, ne može imati ni svoje upotrebne norme.

(A. Soljan)

*

Nije lako hrvatskim jezikoslovcima, jer se njihova jezična djelatnost dočekuje kao podvala i napad na nečiji integritet... Čim se u jezične rasprave uključe robovi dnevne politike...strada jezična kultura i tolerancija.

(Z. Lenardić, odvjetnik)

*

Problem hrvatskog jezika ne može se riješiti silom, prisilom, nasiljem i „pendrekom“.

Boško Uzelac

*

Na satu „srpskohrvatskog“ ili „hrvatskosrpskog“ hrvatski se čak osjeća kao nekada Buri-danov magarac: zato nije ni čudo da bez hrvatskog rječnika i bez hrvatske gramatike uvijek sjedi u magarećoj klupi...

*

Hrvatski jezik svoj oblik i normu izgrađuje od Marulića do danas i njime govore i pišu svi hrvatski građani bez obzira na naciju, vjeru, regionalnu pripadnost ili društveni status.

Ako danas ni žene više ne mijenjaju ime udadbom (ili to barem ne moraju), zar onda jezik koji živi u braku s drugim jezikom (pa bio taj drugi i blizanac, od kojeg ga je teško razlikovati) da mijenja ime?

(A. Soljan)

*

„Potreba jednog rječnika stranih riječi, koje se upotrebljavaju u hrvatskom jeziku, osjeća se danas više nego ikada... A hrvatski jezik je kulturni jezik, jezik naroda, koji već tisuću godina pripada zapadnoeuropskom kulturnom krugu... Ondje, gdje imamo dobru hrvatsku riječ, nepotrebno i smiješno je upotrebljavati stranu riječ. Ali sto tako je smiješno nastojati izbaciti sve strane riječi iz hrvatskog jezika.“

Ognjen Prica

*

Hrvatski se narod nikad ne može i neće odreći svoga jezičnog identiteta.

*

Mi se ne možemo odreći prava da jezik zovemo „njegovim“ imenom je to pravo ne pripada samo nama, ono pripada prošlim kao i budućim naraštajima. Smijemo li govoriti i u njihovo ime?

(A. Soljan)

U vlastitoj stvari

Cenzura i ljudska prava

U Liturgijsko-pastoralnom listiću, br. 25, od 11. 6. 1989. godine, str. 12, čitamo: „Mađarska pošta odbila je primiti i isporučiti najnoviji broj teološkog časopisa 'Egyházforum' (Crkveni forum)”, koji izlazi u Švicarskoj. Paul Zuhleiner, suizdavač časopisa, izjavio je da vlasti unatoč deklarativnoj liberalizaciji još uvijek određuju svojim građanima „što smiju, a što ne smiju čitati”. „Postupak mađarske pošte – nastavlja bečki teolog P. Zuhleiner – protivi se i zaključcima Konferencije o evropskoj sigurnosti i suradnji.”

Stvarno, nehuman postupak mađarske pošte.

Uredništvo „Žive zajednice” šalje već desetak godina stotinjak brojeva svoga lista, Glasila hrvatskih katoličkih misija, u Domovinu. Međutim, gotovo ni jedan broj ne stigne do primalaca. Da li ga zaustavi Jugoslavenska pošta ili neka druga državna ustanova, ne znamo. Znamo samo da to nije ni humano ni lijepo. Ružno je odrasle građane smatrati maloljetnima i određivati im što smiju, a što ne smiju čitati.

Svojim „Popisom zabranjenih knjiga” i naša je Crkva dugo vremena držala ljude maloljetnima. Drugi vatikanski sabor stavio je, Bogu hvala, taj „Popis” izvan snage. A koliko li se crnila potrošilo, koliko knjiga napisalo, koliko žuči prolilo da bi se taj „mračni čin” Crkve osudio, obezvrijedio. Zanimljivo da su „Popis zabranjenih knjiga” najžešće osuđivali neki sustavi i ideologije koji svojim građanima ni dan danas, u 20. stoljeću, ne dopuštaju čitati što oni hoće. A od povijesti bi trebalo učiti!

Može li čovječanstvo bez „Popisa”, bez cenzure pisane i govorene riječi? Izgleda, da ne može. A moralo bi!

I u zapadnim demokracijama ima cenzure. Ali, puno, puno manje nego u socijalističkim zemljama.

Tako je urednik „Žive zajednice” 20. svibnja 1989. godine poslao WDR-u u Kölnu svoju uobičajenu duhovnu riječ. Međutim, Jugoslavenska redakcija pri WDR-u „uzela je nožice” i skratila duhovnu riječ, a da fra Ignaciju nije ni riječi rekla. A, evo, što je izrezala: „Vjerujem da moramo biti zahvalni Zapadnojemačkoj radio-postaji koja nam omogućuje ovu kratku emisiju duhovne rije-

či. Kad bi ta riječ mogla biti malo duža i malo češća, bili bismo joj još zahvalniji. I ovako: srdačna hvala WDR-u koji na religioznom polju čini puno više nego domovinski radio, nego recimo, Zagrebački radio. Možda će stvari krenuti na bolje! Ta neće valjda domovinski urednici radio-programa dopustiti da stranci budu velikodušniji i susretljiviji prema njihovim građanima u inozemstvu od njih samih. Jer, pravo na religioznu riječ preko radija jest osnovno pravo svih građana-vjernika. Ta, i oni su sastavni dio društva. Oni također sačinjavaju, čine društvo. To je moj kratki uvod u ovaj religiozni nagovor.”

Međutim, tog kratkog uvoda nije čuo nitko do li „cenzora” u redakciji. Oni su ga „lijepo izrezali”. I pomislimo, kako bi to s nagovorom izgledalo da se kritički osvrnuo na emisije WDR-a, na njegove priloge i viceve, na njegove sadržaje i jezik...

Stvarno se povijest ponavlja. Brojna sredstva za priopćivanje, i danas i na Zapadu, žele da Crkva, kao u vrijeme cara Josipa II, „bude i ostane u sakristiji”. A ona to neće. Ona to ne smije – radi Boga i čovjeka, radi osnovnih ljudskih prava.

Ignacije Vugdelija

Športska senzacija

Molitva pomaže

Kao senzacija prvoga reda odjeknula je športskim svijetom, prvenstveno teniskim, vijest da je mladi Amerikanac **M. Chang** pobijedio, 5. lipnja 1989. godine, najboljeg tenisača svijeta **Ivana Lendl** u osmini finala Otvorenoga francuskog teniskog natjecanja u Parizu. Sedamnaestogodišnji mladić svladao je dvadesetdevetogodišnjeg asa. To je šport. Lendl je kulturno čestitao svome rivalu koji ga je u svakom smislu „iznenadio”.

Zašto ova vijest na stranicama „Žive zajednice”, crkvenog lista? Zato, jer je Chang osvjedočeni kršćanin. Na konferenciji za tisak, održanoj poslije senzacionalne pobjede, Chang je izjavio: „Gospodin je htio da ja pobijedim i zato sam pobijedio. Kad sam u petom setu osjetio grčeve u objema nogama, ja sam se pomolio i grčevi su nestali... Isus Krist, Gospodin, imao je plan da ja pobijedim i zbog toga sam pobijedio”, izjavio je mladi i mali američki tenisač. A molila je za vrijeme utakmice – i to se moglo vidjeti na televizijskim ekranima – i njegova majka Betty. Mladome tenisaču želimo daljnje pobjede. I, a to je puno važnije, da i ubuduće svjedoči svoje kršćansko uvjerenje na teniskim igralištima i u životu.

Mihael Chang, teniska zvijezda

ma – i njegova majka Betty. Mladome tenisaču želimo daljnje pobjede. I, a to je puno važnije, da i ubuduće svjedoči svoje kršćansko uvjerenje na teniskim igralištima i u životu.

Knjige
knjige
knjige...

Poštovani prijatelji,

Kao trajni trag izložbe „Kultura pavlina u Hrvatskoj 1244–1786”, objavljen je katalog koji na 502 stranice s 260 reprodukcija u boji i isto toliko crnobijelih fotografija donosi dragocjena svjedočanstva o pojedinim aspektima pavlinskog kulturnog kompleksa (slikarstvo, kiparstvo, arhitektura, arhivistika, umjetnički obrt, školstvo, ljekarstvo, glazba, književnost itd.). Autori tekstova, priznati znanstveni radnici, svojim su prinosima stvorili preduvjet za prvu obuhvatniju sintezu razdoblja od gotike do rokokoa u kojem se hrvatska kultura integrira u evropsku kulturnu baštinu. Tekstove objavljene na hrvatskom jeziku prate i opširni sažeci na njemačkom i engleskom.

Cijena knjige je 70.- DM. Knjigu možete naručiti direktno od Muzeja za umjetnost i obrt, Zagreb, Trg maršala Tita 10, ili u Naduobrižničkom uredu u Frankfurtu.

Nadamo se da će ovo vrijedno izdanje uvrstiti u svoju knjižnicu.

CRTICE IZ ŽIVOTA NAŠIH ISELJENIKA

Uke i Pren

Ogledamo se po sobici: krevet, oko stola klimave stolice, a na podu poslagana odjeća, lonci i zdjele, na izvrnutoj kištri rešo. Uke se već izdaleka duboko klanja: „Izviniti mlogo, prečasni gospodini!” Prevodim ovdje njegov miješani jezik na hrvatski. „Albanci su prost narod, al gosti su nam svetinja. Tako me učio moj otac Djerdj, nepismen seljak, ali koji je besu i danu riječ poštivao bolje neg svi profesori u Prištini.”

Sjednemo za stol, pa dok Uke i sin mu Pren donose pune zdjele, fra Jure se smije: „Posta' sam evo ka naš fra Marko, kojeg narod cilo lito poziva na blagoslov kuća i na posit vamilije”. Onda mi šapne: „Zašto nas je Uke pozva, što oće od nas?” Odvratim tiho: „Ono što danas traže tisuće drugih Jugovića: Došao mu sin Pren iz Juge, pa treba papire”. „Uke moj”, veli sad fra Jure glasno, „tvoj stari bija baš ka moj čača, al on ni pritriva s gostima ka evo ti: stavlja bi na stol bokal crnog vina i pijat pršuta – a tvoj ručak bi bio dosta za cili samostan!”

Otkad ga poznam Uke se ispričavao da „nema škole” i da potpisuje s „tri kolca”, kako mi je nekoć rekao stari Avdulj iz Peći, koji se kao musliman čuvao spominjati križ. Mlađi Albanci, jasno, ne pišu ni s „tri križa” ni s „tri kolca”, pismeni i školovani su kao svi drugi. Fra Jure digne čašu: „U nebu nema vina, pijmo ga ovdje na zemlji!”

Dok ručamo, Uke stoji pa uzme naširoko opisivati svu bijedu naših Albanaca: Zapostavljeni u vlastitoj zemlji, država ih goni za svaku sitnicu bez suđenja na robiju, brojna djeca bez posla i budućnosti. Fra Jure ga prekine: „Drugim ričima, ka posvud u Jugi, po onoj narodnoj: nit se zna ko pije ni ko plaća!” Uke će tiho, da ga možda žandari ne bi čuli: „Braćo Hrvati, vi to znate bolje: Ko istinu gudi, gudalom ga po prstima biju! Al osim, evo, Prena imam u Gnjlane još sedmero djece. Kako ću, ako mu sad Švabi ne daju papire”. Po stotiput mu velim: „Uke, dobro znaš, da je Pren punoljetan i da ne može dobiti papire”, a fra Jure ga keka: „S osmero dice moga bi ti ovdje živit od samog dičeg doplatka!”

Uke je stvarno, kao stotine naših ljudi, boravio više kod svojih na Kosovu neg ovdje u Njemačkoj – što „na arbajclozu”, što „na kranku”, dječji doplatk i o-

nako stiže! „Prečasni”, klanja se Uke duboko, „al i drugi moj sin, Bekim, isto jedva čeka dole da ga izvučem iz bijede.” „Bekim, veliš? Ma to je muslimansko ime, a vi katolici imate dost lipi imena: Djon, Pašk, Mikel, Djerdj, Pjetr, Tuna – kud si spa na Bekima?” Uke onda priča, kako su Albanci nekoć bili kršćanski narod, da su ih onda poturčili i rastrgali, pa eto miješaju imena. „Knjige pišu, da smo u starini bili silan narod”, ponosno će Uke. „Al baš Bekim! Budi sritan, da je danas u Crkvi drugče neg prija! Kad bi pri 50 lita kum donosija dite na krstítke, župnik bi po svecu onog dana odredija, bez pitanja, ime ditetu. Doša' tako slovački Cigo Joško preko Drave s bebom u Osik, dekan Bezecki prilista crkveni kalendar pa veli Cigi: „Danas se slave dva sveca, moš birat: Gervazi (slovački kao lanac) i Protazi (slovački: konop, uže)”. Al Joško gurne dite na oltar, izvadi iz torbe flašu, gučne pa će uporno: „Prečasni, nit će se on zvat lanac ni konop, neg Ferkol!”

Na povratku od Uke, blizu katedrale sv. Bartola, okružene neboderima i robnim kućama, fra Jure se nasmiije: „Bistra misirača, naš lukavi Uke! Prokužija on di triba tražit pomoć i veze!” Kad je još dodao, da je i Uke, „ka svi Jugovići pun seljačke mudrosti, ka pas buva”, uzmem Uku braniti: „Pater, znate dobro kako je Albancima dolje teško – zar mu je zamjeriti, ako nam servira dobar ručak pa traži bar kod nas oslonac za sinovu budućnost, kad je u nesretnoj zemlji nema!”

Uke obletio slijedećih tjedana sve ustanove i „mazao” ljude s vezama, sve uzalud. Na kraju mu netko reče da Prena upiše „na škole”, ali ga njemačka škola nije htjela primiti – bez svršene osnovne obuke, dvadeset godina star! Ali i tu su „balkanske bistre misirače” našle rješenje. Osnovala čaršija po Njemačkoj „vanredne škole”, koje nakon par mjeseci dopisne obuke, uz masne pare, izdaju „diplome”.

Kad su sav trud, pare i lukavost bile uzalud, dođe Uke s Prenom u misiju, razočaran i očajan. Fra Jure ih uzme pod ruku pa ode s njima u kapelicu. „Čemu moliti”, buni se mladi Pren, „uzmi pištolj pa pucaj!” Fra Jure izvadi kronicu, pa veli: „Vidi ti ovog šmrkavca! Nema spasa u nasilju, neg u molitvi. Znam, Prene moj da za te u Jugi nema perspektive – za te i za tisuće drugi! Al

ne smiš gurnit šake na kolina pa čekat da ti ulete pečene koke u usta. Pomozi sam sebi, pa će ti i Bog pomoći!”

Pravna situacija je danas jasna. Još od 1973. godine nema radnih papira za „Jugoviće”, a i same supruge kao i sinovi preko 16 godina mogu dobiti dozvolu boravka samo s ulaznom vizom njemačkih konzulata. Zato svatko proba u posljednje vrijeme dovući mlađu djecu – pa evo i odraslu – da im bar ovdje stvori kakvu budućnost, kad je već dolje pošlo puno toga nizbrdo, ne samo na Kosovu.

Dok glasno s njima moli kronicu, fra Jure vapi u srcu: „Bože, ma u otim nesretnim Albancima se odrazuje cila nesreća našeg naroda, baš ka šta se u zrcu piska zrcali cili tvoj svemir!”

Na oproštaju gurne fra Jure Prenu oveći prilog „za dugi put” pa ga tješi: „Sinko, čovik može pošteno živit u svakoj zemlji i sistemu.

Socijalizam je ne samo sve doli pobrka, neg je kriv, što pol naroda više ne zna il neće zapet kako triba. Al nemoš jarca musti! Vrti se s Bogom, Prene – ne može se cili Istok izlit na Zapad! Na koncu, kod kuće je najbolje.”

U posljednji čas saznam o tečajevima berze rada za nekvalificirane mlade strance te kasniji smještaj s čistim papirima. Kad mu to ispričam, fra Jure skokne kao da je još mladi magistar novaka na Visovcu: „Ajd, biži, idemo odma ka fra Marko obić Uku i odnit mu dobru vist!”

Dok se žurimo preko Majne do Gartenstrasse, šalim se: „Zbilja smo pošli tragom fra Marka, koji neumorno posjećuje narod po Frankfurtu pa tjedno tako održi deset malih propovijedi.” Nasred „željeznog mosta” fra Jure stane: „Markova ideja ni' tako loša, šjor Ive. Misto dvajst pridika u crkvi, di samo leprše lipe riči nad glavama virnika, ka pliva na vitru, fra Marko sidne s pukom za večeru – ne mogu mu, dok govori, zaspas prid očima ka oni u katedrali! Evala, Marko – to su najbolje pridike!”

Uke i Pren slušaju vijest kao glas neba. „Al pomoglo ti je samo ovo”, naglasi fra Jure, „po savitu vaše majke Tereze izmolija sam za Prena bar sto krunica. Ko se u Boga uzda, već mu kuća gotova!” Uke se smije. „Zato valjda socijalizam nije još izgrađen – ne mole se dosta Bogu!”

Ivo Hladek

Brat Roger dobio međunarodnu nagradu Karla Velikog

Grad Aachen dodjeljuje svake godine nagradu Karla Velikog uglednoj osobi iz političkoga, kulturnog ili vjerskog života. Ove godine tu je nagradu dobio prior (starješina) ekumenske redovničke zajednice Taizé (malo mjesto u Burgundiji, Francuska). Nagrada je predana na Spasovo, 4.5.89, u starodrevnoj gradskoj vijećnici.

Protokol bez protokola

Poznato je da u takvim slučajevima postoji strogi protokol, a ovaj puta je bilo kao bez protokola. Uz dobitnika nagrade, radi zasluga za ekumenizam, za jedinstvo Europe i svijeta, bila su djeca različite boje kože. 73-godišnjog starca nije morala čuvati policija, kao političara. Nije bilo ni svečanog banketa za ugledne goste, nego su svi jeli iz jednog „lonca“ na trgu. Sve je bilo jednostavno, evanđeoski, kao što je jednostavan i dobitnik nagrade.

Mladi iz Europe

Mnoštvo mladih iz čitave Europe, a i drugih kontinenata, okupilo se toga dana u Aachenu. Slavili su na svoj način: molitvom, pjesmom, igrom. Nikakvih nereda, nikakvih bučnih demonstracija... O ovakvim mladima trebalo bi više govoriti, iako oni to ne žele kao ni njihov brat i otac Roger.

Naši na slavlju

Na slavlju su bili i predstavnici HKM Aachen, a bili su pozvani i predstavnici mladih iz Slovenije, Hrvatske i Srbije.

Novine su javile da su mladi iz Jugoslavije darovali prioru drveni križ, ručni rad.

Nema krivih naroda

U svom govoru brat Roger je rekao: „Bitno je i to ne se ne smije nikada zaboraviti: nema krivih naroda, nikada takvih nije ni bilo, niti će ih biti. To sam rekao u jednom razgovoru i mladim Hrvatima... Mnogi, mnogi mladi rade danas za novo doba razumijevanja, povjerenja na zemlji...”

Predznaci novog proljeća

U Aachenu, gradu na tromeđi (Belgija, Nizozemska i Njemačka), gdje granice sve više iščezavaju – a nekada su tu rađeni betonski obrambeni zidovi – bilo je toga dana toplo, sunčano, pravo proljeće. Nije li to bio i vanjski znak novog proljeća za Crkvu, Europu, za svijet, za čovječanstvo?! I kao da Isusova molitva postaje stvarnost: „Oče, da budu jedno!”

Jedinstvo i gastarbajteri

Za sve gastarbajtere ovo je bio događaj godine. Alpe-Adria – da, ali to nam je malo. Europa – to nam je cilj. A Alpe-Adria je prvi korak do cilja. A koji su protiv, ti su ponovno za izgublenu kosovsku bitku, za betonske zidove i bodljikave žice na granicama... A ja ne gubim nade. I radije pjevam „Rock me, baby”, nego da pozivam u boj ili na mržnju.

Brat Roger Schutz, prior u Taizéu, dobitnik ovogodišnje nagrade Karla Velikog

Izgleda da poslije vremena lidera, dolazi vrijeme trubadura, vrijeme bratstva (brat Roger) i sestrinstva, vrijeme... Ili ja to samo sanjam? *Mato Kljajić, Aachen*

**ZZIVA
ZAJEDNICA**

Herausgeber:
**Kroatisches
Oberseelsorgeamt
in Deutschland**

6000 Frankfurt a.M. 50
An den Drei Steinen 42, Tel. (069) 54 10 46

Verantwortlich: Pater Bernardo Dukić
 Redakteur: Pater Ignacije Vugdelija
 Redaktionsrat: Ivo Hladek, p. Mato Kljajić,
 Stanka Vidačković,
 Stipe Maleš, Ivek Milčec

Jahresbezugspreis: DM 10,- + poštarina
 Bankverbindung: Konto Nr. 129072 bei der
 Stadtparkasse Frankfurt (BLZ 500 501 02)

Satz: Fotosatz Service Bauriedl
 6082 Mörfelden-Walldorf 2

Druck: Scholl + Klug Druckerei GmbH
 6082 Mörfelden-Walldorf 1

Kad li će svi evropski narodi, pa i hrvatski, u „svetište“ Ujedinjene Evrope, kao ovi pobožni hodočasnici u lurdsku baziliku?!

Postvertriebsstück D 2384 E	Gebühr bezahlt:
--------------------------------	-----------------